

OTEC FANDOM A JEHO DĚTI

Entrée: Fandom sedí v křesle a čte si noviny, čtveřice dětí si hraje – povykují, hází po sobě figurky, tlučou se kyblíčky...

OF: A už toho mám tak akorát! Nejste na tohle už trochu velcí?

CKČ, W, F, P (sborem). Nee!

OF: Já bych řekl, že jo! A vůbec, kdo vás má živit, chásko nevděčná! Pomažete z domu!

CKČ, W, F, P (jeden přes druhého): Co si tam jako počneme? Co budeme dělat? Kam se chudácci podějeme? Tatičku drahý, měj s námi soucit!

OF: Už jsem řekl! Tak šup-šup do světa! Zkušenosti sbírat, s fanoušky obcovat, víru šířit! Huš, huš!

(Děti schlíple odcházejí, Fandom oblékne župan a čepičku a usíná v křesle)

Vrací se Workshop

W: Haló? Otče Fandome?

OF(nerudně): Kdo mě to zase budí? (protáhne se, a chce spát dál)

W: To jsem já, tatínku, Workshop.

OF: Cože? (nevěřičně hledí na W) Pojd' sem... no jo, nějaká podoba by tu byla... Kde ses toulalo, dítě mé drahé?

W: Jak sis přál tatínku. Světem jsem chodil, talentovaným autorům pomáhal...

OF: A mnoho-li jich bylo?

W: Jéjey, ani bych se nedopočítal... Rečková, Kuglerová, Šlechta...

OF: Ty jsi byl vždycky poslušné dítě... můj nejmladší, narodil ses až po revoluci, v devadesátém roce.

W: Já vím, v Ostravě na Parconu.

OF: Tam jsme tě křtili, ale odrodil tě Jam Oščádal v Příštpu u Třebíče, na Literárním víkendů.

Asistovaly mu Eva Hauserová a Carola Biedermannová. – Ale povídej, kdo se o tebe stará dnes?

W: Nějaký Macháček s Vorlovou...

OF: Macháček? Není to ten anarchista? Nevím, nevím, dítě... Abys pak ještě neměl nějaké problémy...

(vstoupí CKČ)

CKČ: Žádné strachy, otče... já na něj dohlédnu.

OF: Kdo to... To je přece Cena Karla Čapka! Dítě mé nejmilejší, kde ty se tu bereš?

CKČ: Taky jsem si přišla zavzpomínat na mládí.

OF: To už je dávno... ty ses narodila v Pardubicích, porodníkem byl Pavel Poláček a prvním, kdo o tebe pečoval, byl Pavel Blecha. – Ale žes nám vyrostla, děvče... ty kouříš?

pokračování na straně 7

OBSAH

Otec Fandom a jeho děti

Čtenářův průvodce po Interkomu

Hvězdný bulvár

Jak jsem ke sci-fi přišel?

Šamanův Parcon 2009

Parcon 2009

Jacqueline Carey: Kushielova střela

Historie s příchutí fantasy

Parcon 2009 = Tři dny s Eymरिकem

Kočas, dítě fandomu

Kompletní výsledky 28. ročníku CKČ

Vyhlášení 29. ročníku C K Č

1 Zlatá zebra

2 Česká sci-fi v červencové Koreji

3 Krutá něha ve snovém oparu

6 Civilizační šok

8 Vlado Říša (ed.): Roboti a lidi

10 Na sever, do židovské Sitky

11 Rádio Svobodný Albemut

12 Z deníku Blbě blondýny (část 22)

14 Jak slepý k fantastice přišel

15 Časem s vědou – letní kola a vrtule

16 DOGMA

18 Aeronautilus

18

19

20

22

24

25

26

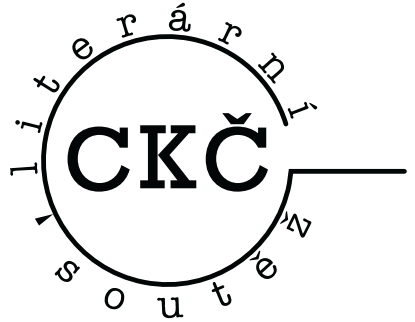
27

27

28

31

32

Čtenářův průvodce po Interkomu

K obsahu tohoto čísla

Toto číslo je jako každý rok určeno i účastníkům ceny Karla Čapka, aby měli výsledky letošního ročníku takřkajíc černé na bílém. V něčem je však letos výjimečné, po letech můžeme vedle Mloka upozornit i na vydání nového Kočasu, viz strana 15. Protože má recenze na „Roboti a lidi“ zapříčinila některým lidem špatné spaní, přinášíme na straně 24 další dvě, porovnejte, jak moc se ve svých závěrech lišíme...

Jirka Pilch už není mezi námi

Chtěl jsem se na tomto místě věnovat radostným záležitostem, popřát mnoho zdraví k narozeninám Františce Vrbenské a Jirkovi Procházce, který navíc vstoupil do legie padesátníků, ale osud chtěl jinak. V sobotu jsem se dověděl, že den před tím, 4. září, zemřel nakladatel, člen Akademie SF, knihkupec, překladatel, fanoušek, držitel Ceny Československého fandumu a několika cen Akademie SF a hlavně náš dobrý kamarád Jirka Pilch. Přečtěte si Jirkovo „Jak jsem k SF přišel“ (v letošním Interkomu 4-5) a co o něm napsal Pagi:

Jiří Pilch se narodil 23. 6. 1953, vyučil se soustružníkem a četl a četl, až se pročetl do fandumu, ve kterém působil od roku 1983. Překládal a psal publicistiku, vydával fanzin Leonardo, a v roce 1992 nechal řemesla a začal prodávat knihy v knihkupectví pojmenovaném velmi výmluvně Geralt. Jméno Leonardo však se zánikem fanzinu nezmizelo, pojmenoval tak své nakladatelství. Známe ho především díky tomu, že se stal českým dvorním vydavatelem

Andrzeje Sapkowského, ale jeho záběr byl mnohem širší. V bibliografii knihkupectví Daemon najdeme celkem 42 titulů a v seznamu jsou taková autoři, jako R. E. Howard (Puritán), P. K. Dick (Marsovský skluz v čase, Klany alfanského měsíce), R. A. Heinlein (Hvězdná dvojčata), Martin Scott (série Thraxas), někteří další polští autoři, a neznatelnou část jeho edičního plánu tvoří původní česká (či spíše bych měl napsat moravská) tvorba autorů jako Pavel Obluk, Vojtěch Mornstein, Vladimír Kostiha, Milan Moudrý a Ladislav Sommer.

Jirka Pilch se svému nakladatelství a především knihkupectví a distribuci věnoval s vervou, a tak se v poslední době na fandumových akcích moc neobjevoval. Přesto byl stále aktivní, v poslední době se výrazně podílel na přípravě Triconu – Euroconu spojujícího Polcon a Parcon, který proběhne koncem příštího léta v těšínském dvojměstí. Mohli jste se s ním čas od času setkat na vyhlášení cen ASFFH – fotografie v článku pochází z roku 2006, kdy přebíral ceny za vydání Sapkowského knih (v průběhu let získal celkem 10 cen Akademie za vydávání Sapkowského tvorby).

Jirka Pilch nezkazil žádnou zábavu a i při těch málo okamžicích, kdy jsme se v posledních letech setkali, z něj vyzařoval klid a pohoda. Naposled jsme spolu seděli vloni v Praze, když s Alešem Kovalem prodiskutovali detaily Triconu s Davem Lalym a Bridget Wilkinsonovou, šéfy evropského fandumu. Samozřejmě řeč šla i o mnohém dalším, hlavně o knížkách, denním chlebičku každého knihkuce. A protože jablko neпадá daleko od stromu, byl tam i jeho syn Robert (nakladatelství Brokilon).

Vedle řady ocenění dostal Jirka letos také fandumového Mloka za celoživotní práci. Bylo to v době, kdy se připravoval na vážnou operaci, cenu přebíral Robert, a Jirkovi jsme všichni drželi palce. Jenže přišla komplikace v podobě infarktu. Jirka nám všem bude chybět – zdaleka ne kvůli tomu, že Leonardo dnes přišlo o svého pána a pečovatele, ale proto, že to byl fajn člověk.

Zdeněk Rampas a Pagi

interkom

**INFORMAČNÍ SERVIS
ČESKOSLOVENSKÉHO
FANDOMU**

číslo 7-8/2009 (254)

Adresa redakce:

INTERKOM

Letecká 6, 161 00 Praha 6, ČR

tel. + fax:

v prac. době +420 224 239 645

tel., fax: +420 233 313 093

e-mail: ram@apro.cz

<http://interkom.vecnost.cz>

<http://interkom.scifi.cz>

Šéfredaktor:

Zdeněk Rampas, MCL

Grafická redaktorka:

Kristýna Benediktová

Redakční kruh:

Richard Klíčnick a Michaela

Autoři tohoto čísla:

Pavel Březina, Jana Dvořáčková, Martin Gilar, Filip Gotfrid, František Houdek, Jaroslav Houdek, Pavla Lžičářová, Richard Klíčnick, Jarek Kopeček, Martin Koutný, Jan Kovanic, Daniela kovářová, Jan Křeček, Jarek Mostecký, Vladimír Němec, Pagi, Zdeněk Rampas, Jiřina Vorlová, Zdena HT

Sponzoři tohoto čísla

Ing. Jiří Doležal, CSc.

Vychází nepravidelně.

Uzávěrka tohoto čísla

byla dne 7. 9. 2009

ISSN 1212-9089

Všechny články a recenze

© INTERKOM

Hvězdný bulvár

Odposlechnuto – rady pro pořadatele večírků

Budeme-li konverzaci považovat za určitou obdobu péče o srst, lze říci, že si jejím prostřednictvím můžeme upevňovat vztah hned s několika jedinci zároveň. Volné, neřízené konverzace se většinou mohou účastnit nanejvýš čtyři lidé. Je-li jejich počet vyšší a ke třem naslouchajícím a jednomu mluvčímu přibude ještě někdo další, netrvá to většinou ani půl minuty a původní skupina se rozpadne na dvě menší...

Robin Dunbar: Příběh rodu homo

Vysvětlivky: ● Praha (nepodepsané ZR), ■ jinde

● **29. června** v RUR dojednáváme prázdninový provoz klubu, Filip prohlásil, že příští týden jsou všichni slušní lidé v Chotěboři, nerozmlouvali jsme mu to, doba je zlá a slušní lidé tím pádem hodně osamělí; po chvíli hovoru se navíc ukázalo, že je z nás jediný slušný člověk, kam ten svět spěje.

Pro autoráky a záložky si přišel Honza Kotouč a nezapomněl ani na lízátko, které slíbil Jiřině Vorlové za kontakt na Egona, který mu vydal první samostatnou knihu: *Pokračování diplomacie*.

● **30. června** s Honzou Vaňkem navštěvujeme smíchovskou knihovnu, tedy hlavně výstavu ke třiceti letům fandomu. Míla Linc kreativně vybral a rozmístil zlomek exponátů SF archivu, které jsem mu dovlékl v nepříliš velkém baťoju, a vše opatřil popiskami, které i nezavěšeným naznačily něco málo o historii fandomu.

● **1. července** finišuji na minulém IK, budu muset začít upomínat přispěvatele dřív.

● **2. července** jsme uspořádali malou párty pro redakci Tritonu. Společně jsme poslouchali hukot z výpadovky Evropská, ale když soused začal pracovat s motorovou pilou, najednou nám připadala docela tichá.

Při prohlížení starších fotografií jsem si uvědomil, že Stasa znám již 26 let, nějak nám to utíká.

● **4. července** máme s Netopejrem naplánovaný výlet do Chotěboře, vyhledal jsem si za tím účelem ve své sbírce conové tričko vzor 2007 a před několika dny se prodral registračním systémem FF, objednal jeden nocleh a půldenní vstupné... Ale ouha, duch by chtěl, ale tělo je slabé, ráno se proberu a vidím, že na jedno oko skoro nevidím. Nasadil jsem tu nejtvrďší vizuální bezpočítačovou a bezknihovou dietu a dopoledne jsem strávil poslechem vynikající audioknihy od Michala Hvoreckého *Es-korta* nádherně čtené Robertem Rothem (Robertom Rothom). Michalova slovenština, zvláště v Robertově přednesu, je dokonale srozumitelná a krásná na poslech. Někdy o Eskortě (příběhu Michala Kirchnera z rodu pražských Němců, jehož rodiče normalizace zahrnala do provinční Bratislavy) musím něco napsat.

Léčba to byla neskonale příjemná, ale nepříliš účinná (ne dost, abych vydržel v prostředí kuřáků :-), takže jsem v patřičný čas zavolal Karlovi, že se mnou nic nebude a aby mě pokud

možno odhlásil z noclehu, a to je vedle toho, že celý prodloužený víkend nosím tričko s nápisem Chotěboř 2007 na zádech, vše o mém letošním Festivalu fantazie.

● **8. července** mě z práce domů hodil Karel Petřík, abych nevlékl CKČ, kterou mi Jiřina dovezla do Chotěboře. Jestli se mi na Fenixconu podaří vyzískat ročníky 2005-7, dám nakonec zbordělený archiv do pořádku.

Večer se na NYXu dovidáme, že v září jsou Klímovi zase v Praze. Zdá se, že podzim bude lepší než celý poslední rok.

● **9. července** se zastavuji u Kruhu, abych se s přítomnými rozžehnal před dovolenou. Vlado Srpoň plánuje oslavu svých 55. S Pagim domlouváme společnou cestu na Tatracon. Utíká to, vrátíme se a je tu Parcon, pak začne pršet a je čas na Fenixcon a další rok je v...

● **13. července** se po FF scházíme v RUR. Snažím se z Filipa vymámit, co tam prožil zajímavého, zda vyslechl nějakou zajímavou přednášku, ale velký/vytrvalý ostalgik byl zcela u/spokojen z úplně jiných důvodů. FF je pro něj něco jako Anděl na horách v reálu (taková Filipova představa LARPU), týden (letos tedy cca 12 dní) proletošil v baru a v místnosti s deskovými hrami :-)

● **15. července** jedu za Michaelou do Špindlu. Docela jsem to zvládl, jen jsem si zapomněl vzít kšiltovku, tmavé brýle, hůlky na nordic walking, místo světlých triček jsem si vzal tmavá (za to ale může to černé vytažené při příležitosti nerealizovaného FF), místo ponožek do sportovních bot jsem si vzal ty do společenských a místo rezervních turistických tenisek jsem přibalil o dvě čísla větší boty staršího syna, ale oboje byly bílé, takže čemu se divit. Naštěstí jsou na dovolené důležité jiné věci a notebook jsem nikde nenechal. Senzorickou deprivaci bez internetu zatím zvládám.

● **18. července** 2009, už se mi zdá o MHD a metru.

● **19. července** a dál. Šutry, šutry, šutry, šutry, šutry, šutry, šutry, šutry, výborná palačinka se zmrzlinou na Luční boudě, šutry, šutry, šutry, šutry, šutry, šutry, šutry, šutry, šutry, šutry, šutry, šutry, šutry, šutry.

A zatím v civilizaci měli jiní úplně jiné starosti a radosti:

● **21. července** 2009 se našemu dopisovateli Jarkovi Kopečkovi, za značného přispění Madly, narodila dcera Irena (Kopečková) 3,90 kg/ 51 cm.

● **22. července** se Irena v restauraci *Klid po práci* bohatýrsky oslavovala.

● **24. července:** Konečně se vracíme přes mírně zpustošené Vrchlabí do Prahy.

● **27. července** RUR, Honza Macháček upozornil na chybu v „Odposlechnuto“, člověk nesmí věřit ničemu, ač jsem to opisoval z knihy vydané Argem a Dokořán dohromady.

Uvažoval jsem už při opisování úryvku o tom, že by mi tam lépe sedlo bez baby místo bezdětný, ale učinil jsem asi stejnou chybu/přehlédnutí jako překladatel Martin Seethaler a zaměnil babe a baby. Možná to opravím alespoň v PDF na webu.

Čtenářům, kteří Odposlechnuto v minulém čísle nepřeskočili, asi nemusím říkat, že jsem je vybral pro nápadnou podobnost mladých slonů darebáků s jistými internetovými aktivisty a horlivci.

Tatracon 2009

V antikvariátu se objevila spousta skvělých knih ve výborném stavu; zažertoval jsem, kterýže nám známý scifista uměl, a dověděl jsem se, že jde opravdu o pozůstalost po plzeňském fanouškovi Rudovi Hvězdovi.

Filip pak přešel na svou tradiční filipiku proti mladým autorům :- a mě napadlo, že většinu těch knih dovlekl Dáreček do Plzně z tohoto obchodu, a knihy se sem zase vrátily.

● **29. července** se u mě zastavil Honza Poláček se svým novým románem, je to trochu depresivní záležitost pro čtenáře, ale jinak velmi optimistické dílo stran otázky, zda česká SF může být skutečnou literaturou.

● **30. července**, čtvrtek před Tatraconem, bylo docela rušno. Dopoledne Jan Váchal, odpoledne mail od od Pagiho, že ho navštívila kočka a opustila až v úterý. Dílem jsem mu záviděl, dílem blahopřál, než jsem si mail přečetl pořádně a zjistil, že nešlo o kočku (dvou ani čtyřnohou), ale o ledvinovou koliku. Doufám, že na Tatracon nepůjdeme pěšky.

Odpoledne se chystám ke Kruhu, když se ozve Jarda Olša, jr., že je v Praze a ptá se, kde se ve čtvrtek scházejí scifisti?

Takže vyrážím o trochu dřív, cestou se setkávám s Vladem Rámišem, který k nám zabloudiv, když na Hlavní poště testoval rozdíl v teorii a praxi Czech pointu. U Kruhu už v družném rozhovoru Honza Nix s Milanem Fibigerem, Honza Kovanic s Vládou Němcem studují program Parconu, Egon s Vladem Říšou zaníceně probírají vydavatelské taje JFK, což moudrým mlčením glosoval Vlád'a Kejval.

Egon se mě potom ptal, co je pravdy na tom, že v Pevnosti je pro českého autora vyhrazeno nejvíce 60 procent na stobodové škále, že to někde zaslechl. Na to jsem opáčil, že na tom něco může být, ale že by si měl promrskat česká příslovce, že určitě bylo míněno nejméně.

Validnější informací pro mě bylo Egonovo mínění, že by se americké postřehy Martina Gilara Civilizační šok měly vydat jako jeden celek, prozradil jsem mu, že o tom již dlouho uvažuji.

Pak dorazil Franta Novotný, plný dojmů z cesty po stopách Arthura Ransoma, když jsem si postěžoval na gulag Špindl, z kterého jsem se ještě zcela nevzpamatoval, dověděl jsem se, že on vystoupil na 800 metrů vysokou horu, ovšem výstup začal v nadmořské výšce 26 metrů.

Pak jsme probrali přednosti anglické snídaně (včetně páru, za který se tak udatně bojovalo v „Jistě, pane ministře“) a dorazili Vlado Srpoň, Jeho Excellence a Pagi. Jarda Olša mi do SF archivu donesl anglické vydání JoongAng Daily, kde se psalo o české účasti na Pučchonském mezinárodním festivalu fantastického filmu, a 4 cm tlustý SF časopis Fantastique (Fantasy – SF – Mystery – Horror – Culture magazine), který se nějak na padesátimilionovém trhu nechytá a změnil se podobně jako náš MF&SF na čtvrtletník. Jarda byl rovněž v zajetí dojmů, které v něm zanechal festival, byl vděčný Ondřejovi Neffovi, Ljubě Krbové a Vlastovi Talašovi, že tam zavítali, doufám, že nám o festivalu napíše víc než Ondřej, který to na Neviditelném psu trochu odbyl (ale v Pevnosti č. 9 zase trochu napravil).

A JO jr. nám skutečně napsal, viz strana 19.

● **31. července** se vdala Jolana, neodolala nabídce k sňatku učiněné na terase Eifelovky, takhle se to má dělat :-)

● **1. srpna** vyrážíme s Pagim na Tatracon. Přes horko, které nás provázelo, nás již na chatě Stefany očekávali Jaro Lupečka (první československý autor heroické fantasy), nejvyšší pořadatel Mio Butora s lňou a další. Zničen horkem a představou nakupování úplně zapomenou, že jsem se již s Miem přivítal, a vrhám se naň podruhé. Po čase se přivítám ještě s Halienovci, s našimi pražskými sousedy Zdeňkem Žákem a jeho Věrkou, Máriem, Beátou (a Oliverem, ty děti jsou zase o rok větší). Ale krom menších dětí s Božkou a Mirem Páříčkou vlastně všechny znám, jen děvče Ondříka Kruga mladšího je tu nové. A nové děvče Miloše Laciky vidím také poprvé, Miloš trochu vyvrací teorie o stálých mužských preferencích, po blond Brunhildě vypadá Michaela jako děvčátko.

Neděle: Vzpamatováváme se z cesty, děti uklizené u televize. Trochu naděje mi dodalo, že na Resident Evil koukaly jen děti do osmi let (a Mařko od Renáty Pisklové), zato na Simpsonovy byla plná společenská místnost.

Pondělí: Ještě se vzpamatováváme.

Úterý: Jedu s Milanem a Marikou Halienovými do Vrbové, vyzkoušet tamní „termální kúpele“ a po nich na výborné sedliacké fondue v Park hotelu. Mezitím v chatě Dáreček pomoci lahve a mašlovačky ze smrkové větévky válí a natírá výborné domácí tyčinky (sýrové a kmínové).

Středa probíhá ve znamení tradičního přijímání posvátného tatraconského guláše, přijela na něj i spousta hostů, kteří se jinak objevují hlavně o víkend.

Čtvrtek je věnován bowlingu a večer Tatraconskému bingu o věcné ceny.

V pátek bohužel odjíždíme, takže velký přípitek Jolaně k prvnímu týdnu života jako vdané paní bude muset proběhnout bez nás.

PS: pokud jste někde našli pohozených 35 Euro, pošlete je mně nebo Mio Butorovi, někde jsme je vytrousili.

● **9. srpna** slaví u Kruhu Vlado Srpoň 55, připravil si moc pěkný přípitek, který by se hned mohl tisknout v rubrice „Jak jsem k SF přišel“.

● **10. srpna** odpoledne s Ivanem Adamovičem probíráme jeho knihu staré české SF, zapomenuté vizionáře a předchůdce dnešní SF, kteří se jen nešťastnou souhrou okolností, související obvykle s fašizmem a bolševizmem, nestali klasiky. Cestou do RUR jsem potkal Julii Novákovou, právě si odtamtud nesla svého Mloka. Závidím jí schopnost se tak naplno rodat. Ale snad má i zralý věk nějaké přednost, jen je objevit :-)

V RUR Filip dští oheň a síru na Albatros, Argo a tuším i na MF za knihy, které se tváří, jako by byly pro dospělé, ale nejen že jsou spíše pro děti, ale vypadají, jako by je i děti napsaly (Moje ruka touží po meči).

Honza Vaněk jr. si do telefonu diktuje nej hrůzy a já konečně předal Honzovi Macháčkovi panoramatické vánoční foto Řeže a okolí.

Večer jsem dočetl novou verzi prvního dílu Jantarových očí, monumentální knihy Vilmy Kadlečkové.

● **13. srpna** mi ke Kruhu donesl Ivan Adamovič korektury Vládců vesmíru, zajímavé čítanky starší české SF. Já pak zpo-

vídám Leonarda Medka, jaké to bylo v časech, kdy se autoři báli publikovat pod svým jménem.

Argo si na stránku Kmenových autorů přidá vedle Singera nám dobře známého Sichingera. Zaslechl jsem, že mu vydají humoristickou SF o ČEZu a mimozemšťanech. Není to tak dávno, co jsem v Tritonu doporučil, aby ho s tím shodili ze schodů. Pokud čekají nového Stopařova průvodce, budou asi zklamáni. Mně to připomnělo Zlatý věk české SF osmdesátých let, kdy se také o SF pokoušel kdekdo. Ale spíše než (tehdejší) Páral to tentokrát bude Ota Dub.

● **15. srpna** mi zavolal Filip Gotfrid, jel jako mazák (sloužil kdysi na letišti civilku) ukázat Janě, jak to tam chodí; proti jeho časům se to změnilo tak, že byl rád, když jej Jana dovedla zpátky k autobusu :) Nicméně na zpáteční cestě již zorientovaný, když projížděl busem 119 okolo naší haciendy, jej napadlo domluvit pondělní schůzku u nás.

● **17. srpna** tím pádem proběhla schůzka RUR v Letecké, dorazili Honza Vaněk jr., Filip, Bí, Tiri, Aiwai a Petr. Filip měl hlad, tak jsme se i v tom vedru odhodlali vydráždit gril, který vzorně obsluhovala Aiwai, a nikdo nakonec nelitoval.

● **19. srpna** se dovidám o nové knize Pavla Housera, jmenuje se Sběratel měst a vydalo ji nakladatelství Dokořán.

● **20. srpna** nesu do Kruhu Ludvíka, kterého vyrobil a poslal Franta Moravec (SFK Malevil/Březová).

Po čase jsem tam potkal Stáňu Lálovou a její starší dceru Helenu, která teď pracuje v Brně a na Parcon se nedostane, protože její přítel dostal kupón na adrenalinovou hru Staň se bačou a v sobotu se budou v Beskydech starat o pět ovcí.

Pavel Březina přivedl svého kanadského kamaráda, se kterým jsme rozebírali záladnosti češtiny a jak se jí přiučí.

Parcon 2009

● **21. srpna** odpoledne se před našimi vrátky vynořilo z mimoprostoru přibližovadlo Mariky a Milana Halienových, aby nás ani ne za hodinu vysypalo, svěží a nezničené, na pizeňském Parconu. Byl to pro mě nezvyklý začínat con jinak než touhou po sprše a posteli a rozhodl jsem si jej užívat, co jen to půjde.

Nejdříve ale povinnosti, tedy má přednáška ke třiceti rokům fandomu.

Michaela mě přiměla vzít nějaké fotografie a ukázky fandomové ikonografie, což znamenalo začít shánět notebook. Bohužel jsem šel cestou nejsnazšího odporu a připravil oň na chvíli Pagiho. Ten (mám na mysli notebook), jak se později ukázalo, dobře zvládal jedinou věc, snímat otisky prstů a akceptovat pouze svého majitele. I když později obětává Cellindra přivleklá Pagiho až k nám (a zřejmě tím narušila nácvik slavnostní

ho zahájení), nebylo to příliš platné, protože ten krám spadnul již při poklepaní na Tento počítač :-)

Následovalo slavnostní zahájení formou scénky Martina Koutného: Otec fandom a jeho děti (najdete ji v tomto čísle). Jak mi jindy jeho humor neseď, letos bych řekl, že to bylo docela dobré, jen můj synátor Elven se mohl trochu víc snažit. Byla v to nějaká myšlenka a možná i nějaký druhý plán, po kterém ale raději nepátrám :-)

Nezklamala vzorná obsluha u baru, kde si velmi zdatně (na straně obsluhujících) vedl Hadatí, Smil, Kačenka, Lucasova sestra a spousta dalších dobrovolnic a dobrovolníků, takže pohoda na conu byla zaručena.

Dost obvyklých návštěvníků se pod různými záminkami nedostavilo, chyběl mi Honza Vaněk, jr. a Viktor Janiš, jejich skuhrání na neatraktivní program neberu, nic jim nebránilo, aby v mé čajovně proslovili nějakou opravdu zajímavou přednášku sami. :-) Jestlipak se v případě zlepšení programové skladby vydají za rok do Těšína? ptám se. Ostatní měli reálnější výmluvy: Richard Podaný bere antibiotika, byl v mém rodném kraji na houbách a napadlo jej klišé, Daniela Kovářová zase byla v Ostravě, ale kupodivu nikoli pracovně, ale na oslavě otceva jubilea, Ivan Adamovič se musel věnovat rodině na chalupě, něco podobného postihlo i Toma Štipského, kde byl Martin Šust a vůbec nějaké větší zastoupení Laseru, netuším, vše nechali na Helence Šebestové a její Martičce. Kde byli, krom Dárečka, účastníci Pivoconů a Plconů (Jedlička, Páv)?

Ale dosti o nepřítomných: dorazili hlavně zahraniční hosté manželé Maja Lidia Kossakowska, Jarosław Grzędowicz a Valerio Evangelisti, spousta dinosaurů napřed: náš sponzor a příznivec Jirka Doležal s manželkou Jarkou, Jeppe (Peterka), Pavel Komárek, Peťo Pavelko, samozřejmě Halienovci, Líba Čermáková, mladomanželka Jolana s Honzou, pořadatel příštího Parconu Aleš Koval, Klingon Daneš, Františka Vrbenská, Jarda Olša, jr. a to jmenuji hlavně čtenáře Interkomu.

Já chvátal na Pagiho přednášku o absurditě v knihách J. S.

Kupky Hlavní muž světa a Mat královně.

Následovalo slavnostní vyhlášení, pořadatelé jim pověřili (zřejmě své kamarády) dva redaktory ze Score, nápad to nebyl špatný, při dostatečné péči to mohlo vést k pohledu na fandom jinýma očima.

Začátek byl ale vskutku úděsný, Michala chtěla utéci, ale držel jsem ji tam, ať si užije trapnosti, jakou já zažívám při podobných pokusech o podobný humor (však víte, co mám na mysli). Pak ale pořad získal rytmus a najednou to bylo snesitelné a Michaela ustala v pokusech o zahrabávání, na parketové podlaze stejně jen málo efektivních.

Jak jsem ke sci-fi přišel?

Po pravdě řečeno, nevím. Patřím k lidem, kteří si stěžijí pamatují, pro co je manželka poslala do obchodu. Je tedy krajně nepravděpodobné, že si budu pamatovat nějaké podrobnosti z minulého tisíciletí. V těch něco málo kusých vzpomínkách, které mi na onu dobu ještě zůstaly, jsme já a sci-fi už pevně spolu.

Jen z vyprávění rodičů vím, že jsem jako dítě první třídou základní školy povinně odmítal číst. Bylo to logické – v té době jsem ještě měl téměř geniální paměť. Stačilo, abych slyšel jedenkrát nějaký text, a už jsem ho dokázal bezchybně reprodukovat. Pravděpodobně jsem tedy dospěl k úvaze, že čtení je zcela zbytečná dovednost, stačí umět naslouchat.

Takto zásadový postoj ke čtení mi prý víceméně vydržel až do třetí třídy, kdy jsem měl tu možnost v kině vidět film Vinnetou. Ještě než jsem došel domů, zajímal jsem se o pokračování. Kino bylo nejisté, ale kdosi přede mnou nadhodil, že existuje několik knižních dílů. Nevím, kdo to byl, ale způsobil jednak to, že jsem slovo knihovna přestal považovat za neslušné, a za druhé to, že jsem začal číst.

První vlastní vzpomínka se váže k druhému stupni základní školy a k panu knihovníkovi, se kterým jsem byl velký kamarád. Jak by taky ne. Mojí normou bylo šest knih na týden. A valná část z nich patřila do sci-fi. Pravda, někdy jsem jich po týdnu vrátil jen pět, ale ne, že bych tu šestou nestihl přečíst, jen jsem si ji chtěl přečíst ještě potřetí. Lem, Troska, Neff, Asimov, Bradbury, Clarke, Verne, Běhounek, Jefremov, Strugačtí, to jsou jména, která mi z té doby ještě zůstala v paměti.

Četl jsem pořád, kde se dalo. Hlavně večer a v noci. Přímo každodenním rituálem se stalo, že jsem zhasínal lampičku kolem půlnoci, poté, co jsem zaslechl kroky rodičů na

● Výsledky CKČ najdete jinde, tak jen poblahopřejeme Hanině Veselé a Darth Zíře k Ludvíkovi. Mloka pro Jirku Pícha převzal jeho syn Robert. Jak jste si už asi přečetli, Jirka se z ceny bohužel netěšil dlouho.

Parcon 2009 pro nás končil diskotékou pro oldies, kde ale dinosaury zastupovali hlavně vrchní fandomový mykolog Slávek Slaboň a Jitka Doležalová. Jinak parket ovládla omladina: Ellie, Adélka (bosé), Martička (v respekt vzbuzujících pancéřovaných gotik lodičkách) a Myšák.

Nejprve jsme s Michaelou utekli před příliš hlasitou hudbou na chodbu a poslouchali skrz dveře, pak se k nám připojil Filip s Bí a Červ ze Score s kolegou moderátorem, a když se přidala ještě Alexis, bylo již skoro jedno, na které straně dveří kdo byl.

● 24. srpna v RUR fasují Mloky pro ISBN a tak, Jiřina rozdává autoráky Mloka i Kočasu, ten je docela povedený, škoda, že se z Laseru neukázali, aby jim fanoušci mohli vyjádřit svůj dík.

Na závěr se domlouváme/ujišťujeme se, že příště bude RUR zase u nás.

● 26. srpna jsem navštívil Netopejra v jeho doupěti, původně jsem přišel pro sazbu MegaMloka, o kterého jeho inspirátor

schodech. V předstírání hlubokého spánku jsem se stal rychle mistrem světové úrovně. Moje manželka provozovala podobný rituál, jen ztížený o skrývání lampičky pod dekou (a jednou tím málem způsobila požár), protože její rodiče se na televizi dívali ve vedlejší místnosti a mohli by vidět světlo pode dveřmi. Bylo tedy více než pravděpodobné, že naše dcery nepadnou daleko od stromů. Pro jistotu jsem si nikdy, jda spát, na jejich lampičku nesáhl – co kdybych se spálil!

S velkou lítostí musím konstatovat, že ačkoliv jsem se pohyboval na MFF UK přibližně ve stejné době jako Pagi, úplně mi uniklo založení sci-fi klubu (na důkaz toho, že jsem tam opravdu byl v pravý čas, můžu předložit jeden kus cyklostylovaného fanzinu Villoidus).

Několik let poté jsem na sci-fi téměř zanevřel. Přímo můžu říct, že jsem jí byl nevěrný. Těmi svůdkyněmi byla jednak má žena a poté dvě dcery. (Poznámka pro ty později narozené: V té době se plínky ještě žehlily. Denně a v množství větším než malém...) Díky tomu jsem prošvihnul polistopadový nástup fantasy. Pravda je, že třeba Tolkienovy ságy mi nic moc neříkají dodnes. Zato taková Kadlečková nebo Neomilnerová...

Podruhé jsem ke sci-fi přišel s nástupem nového tisíciletí. A nové tisíciletí si vyžaduje i nový přístup! Nejenom, že jsem kromě čtení začal taky sci-fi psát, ale spolu se mnou (vlastně kvůli ní a díky jí za to) ke sci-fi přišla také i má starší dcera. A protože když něco dělá ona, tak to dělá pořádně hned od začátku, nezdržovala se (jako já) a rovnou začala i psát. Ta mladší se připojila s nevelkým odstupem. Nepíše, ale zato zodpovídá v naší rodině za obranu před upíry, vlkodlaky, zombiemi ...

A nevíte, co jsem to ještě...?

Vladimír Němec

Jarda Olša, jr. (zřejmě pod vlivem Vlada Říši) zase začal jevit zájem, ale pak jsem se nějak zapovídal s Tomem Štípským a dalšími, kteří okolo sedmé dorazili na středeční partičku deskových her, že MM zůstal na místě, kde byl i v minulých letech.

● 27. srpna je u Kruhu takové vedro, že ani přítomnost Tomáše Petráska (předloňského vítěze CKČ s románem Poslední hlídka), který zde měl schůzku s Jiřinou, aby mu mohla předat autorský Kočas (povídka Tvůrci), Franty Novotného ani Pavla Březiny mě tam dlouho neudržela a vydal jsem se domů na druhou směnu.

● 31. srpna opět přenášíme RUR z Čáslavské na redakční zahradu, místo debaty či náuku nad novými knihami jsme hodnotili pochoutky na grilu, kde Aiwai opět předvedla své kuchařské umění. Pár lidem se to nehodilo, Netopejř musel ošetřovat svého statečného psa Marího, ale poprvé k nám našel cestu Vlád'a Němec, sákríš, zapomněl jsem mu poblahopřát k úspěchu v CKČ. Pro samé jídlo jsme se nedostali ke sportování, a tak si to za týden zopakujeme. Medoviny je ještě dost, tak proč ne :-)

Zdeněk Rampas

pokračování ze strany 1

CKČ: To víš, po tom všem, co jsem zažila...

OF: Nemysli si, však já tě celou dobu sledoval. Jednu dobu jsi žila u pana prezidenta.

CKČ: To snad ještě ani prezidentem nebyl. Ale byly to hezké staré časy... těch příspěvků, co chodilo, i rukou psané, ale taky od takových autorů, jako jsou Novotný, Pecinovský, Kmínek, Hauserová...

OF: Potom tě měl takový ten... no, pořád měl na zádech plný ba-toh knížek...

CKČ: Víš, tati, tomu vděčím za hodně. Nebyla jsem na tom tenkrát nejlíp a bez něj bych možná ani nepřežila... vypíplal mě, vykrmil...

OF: ...a tys mu, nevděčnice, utekla s takovým tím uhlákaným fousáčem někam na Vysočinu.

CKČ: No jo, to byl metr! Pořád mě honil, že jsem bordelářka, štábní kulturu že nemám, hygienu zanedbávám... No ale vycepoval mě, a jaké oslavy mi přichystal ke každým narozeninám, to stálo za to...

OF: Ale nakonec jsi to s ním taky nevydržela.

CKČ: Spíš on se mnou. To víš, není to se mnou jednoduché... Ale tati, já se ti musím svěřit... ono to dneska není už neobvyklé...

OF: No co teda? Leze to z tebe jak z chlupatý deky...

CKČ: Víš, já teď mám partnerku... nějakou Jiřinku...

OF: No potěš pánbůh... a stojí ti to za to?

CKČ: Ona je moc hodná, tati, skoro mě rozmazuje... Zavedli jsme spolu elektronickou verzi.

OF: No raděj se nebudu ptát, co to je...

(vstoupí Fanzin)

F: Žádný strach, otče, to je dneska úplně normální...

OF: No moment – a ty jsi zase kdo? O berličce, hnáty křivé...

F: Nepoznáváš své prvorozené dítě?

OF: Chceš říct, že ty jsi Fanzin? – No hochu, tohle bude potřebovat důkladné vysvětlení.

F: Já vím, už jsi mě dávno ztratil z očí... To bude i těmi aliasy.

OF: ???

F: No, když jsem se v 77-tém narodil, to bylo na tramské osadě Dudlaj, dal mi kmotr Karel Jedlička jméno Vega. Když jsem poprvé přišel do Prahy, to bylo v roce 1982, říkali jste mi Villoius. Jenže já si pak nechal říkat všelijak – v Plzni Andromeda, v Šumperku Makropulos, v Pardubicích Salamandr, v Liberci Trifid...

OF: Zadrž, synu, to bychom vypočítávali do rána. Jen mi řekni, kdo tě takhle zřídil!

F: To víš... Když jsem byl mladší, děvčata i chlapci se o mě právali... Vzpomínám si, že jeden si na mě dokonce sednul, aby mě udržel, ale kdepak, pod zadkem mě mu vyrvali a hned: Chceme další číslo!

OF: To muselo být náročné, i když... (zasněný pohled)

F: Vždycky to ale tak super nebylo. Párkrát si mě i podali polícajti, že jsem prý nějaký samizdat nebo co...

OF: To víš, chlapče, taková byla doba... Zase jsme byli mladí...

F: Vždyť já vím, taky na to rád vzpomínám. Zvlášť teď, když už jsem v důchodu.

OF: Ale, Už?

F: To víš, už jsem vyšel z módy. Jen občas vezmu brigádičku v nějakém začínajícím klubu. Ale děti mám šikovné, lidi je mají rádi, zastanou práci za mě.

OF: Já mám vnoučata? A fotky máš?

F: No samozřejmě... Tohle je nejstarší, Ikarie, tu hned po revoluci porodil Ondřej Neff, dneska žije s jedním Slovákem. Fantázia, ta zůstala na Slovensku a vydala se za Araba Al Akšu. Pevnost, ta dokonce sama vydává knížky, zůstala v Praze a žije s nějakým Němcem, a tenhle maličký, Magazin F&SF, ten přežil klinickou smrt i transplantaci... Bylo jich víc, ne všechny se dožily – to víš, doba je tvrdá. A ještě tu jsou... vlastně nejsou... ještě pravnoučata, ale ta jednou šla na ryby a spadla do sítě, od té doby o nich jen čas od času zaslechnu nějaké drby.

OF: Děti moje... Už jen jeden mi tu chybí... kdepak se asi toulá Parcon?

(Ze zákulisí)

P: Kde bych se asi toulal? Tady jsem a starám se o to, abyste si tu mohli válet šunky!!!

OF: No tohle... Že bych měl takhle drzé dítě?

P: Já si to můžu dovolit! Vždyť já jsem tady doma!

OF: Doma? Vždyť ty ses narodil v Pardubicích! V roce 1982.

P: Já vím, jsme s CKČ dvojčata! Ale spočítáš, kolikrát jsem se stěhoval?

OF: Tak to máme ty Pardubice, Praha, Ostrava, Olomouc, a taky na Slovensku jsi byl – v Bratislavě, v Banské Bystrici...

P: A pak Ústí, Spišská Nová Ves, Chotěboř, Kopřivnice, Šumperk...

OF: A taky Neratovice a Brandýs, nesmíš zapomenout...

P: To se zapomenout nedá.

OF: Ale pořád nerozumím, proč tvrdíš, že se o mě staráš. U mě doma?

P: Ty to nechápeš, otče? Tady jsi u mě doma! Já jsem teď doma v Plzni; a kde jsem doma já, tam jsi doma taky ty.

OF: Já jsem přece doma na všech cenech!

P: Vždyť jsou to taky všechno moje děti! Ode mě se učili, i když si to dnes dělají po svém, a to je dobře. Já je mám všechny rád, veliké i nejmenší, seriózní i opilecké, všech si vážím a všem fandím... Ale ty se stejně jako každý rok vrátíš ke mně, ať zrovna bydlím kdekoli. Sestra CKČ tu předá svoje ceny, brácha Workshop posedí s autory, brácha Fanzin zkontroluje, jak prosperují jeho potomci, a občas se ještě rozdá...

OF: Tak vy jste tu byli se mnou celou tu dobu?

P: Samozřejmě? Co bychom byli bez tebe – a ty bez nás...

OF: (dojatě se vysmrká) To je tak krásné, děti moje... pojedte vsichni ke mně...

W, CKČ, F, P: Tatičku, tady jsme... Řekni nám ještě něco na rozloučenou... A mimochodem, co nám odkážeš?

OF: Od-ka-zu-ji-vám... (vyskočí) Chachá! Tak vy byste mě už zakopávali?! Já vám dám, bando jedna! To si ještě počkáte! A vůbec: alou zpátky do světa! Zkušenosti sbírat, s fanoušky obcovat, víru šířit! No co koukáte, šup-šup! A já si zatím (živ) trochu zdřímnu...

Martin Koutný

Šamanův Parcon 2009

Letošní Parcon se konal na stejném místě, ve stejném frachtáku jako vloni. Totiž v areálu plzeňské Střední průmyslové školy dopravní. Avšak nevstoupíš dvakrát do stejného Parconu. Letos jsem si například mimořádně nepilil, nezablátil, nezakrvácel ani neroztrhal žádné kalhoty!

Další změna: Vloni jsme bydleli v objektu 2, letos v objektu 1, takže jsem občas nechtě šel od recepcce na špatnou stranu. Vloni jsem zmiňoval temnou osobnost místního výtahu. Tak výtahy jsou tu nové, ale zase mají jiné osobnosti. Ten pravý dokonce uměl sjet do červí díry ve druhém podlaží, kudy se dalo projít rovnou k přednáškovým sálům. Avšak tajuplnost výtahů byla narušena, neb pořadatelé dovnitř vlepili letáčky s návody kam jet, aby pochopili i blbí. Škoda že chytří nečtou... Jo – ale ten pravý výtah měl zvláštnost – když jste chtěli sjet k recepci, museli jste si na ovládacím panelu zmáčknout (silně, až jste ho promáčkli) znaménko „-“ (mínus) a teprve potom 1. Ono tedy jediné mínusové podlaží bylo to mínus první, ale tenhle výtah byl připraven na všechny alternativy. Naštěstí snad nikdo nezmáčkl mínus devítku.

Jiná změna: V páteční odpoledne, tedy ještě před slavnostním zahájením, jsem neměl možnost pokochat se vyhlídkou ze Sylvánu, ani vykoupat se v Košuteckém jezírku. Sotva jsem přijel a ubytoval se, už jsem spěchal na první přednášku, která začínala v šest večer – dvě hodiny před samotným zahájením. Tu jsem si rozhodně nemohl nechat ujít. Totiž svou přednášku o maximálních náhodách, se kterými připadají revoluce a války, chřipky, cholery a mory zrovna do období slunečních maxim. Slibovaný počítač sice za pět minut šest ještě nebyl k dispozici, ani promítací plátno, ale pět minut po šesté už ano. Dokonce přišli i nějací lidé!

Následující zajímavou přednášku Vlasty Talaše o korejském komiksu jsem vynechal a věnoval se raději večeri, abych byl připraven na slavnostní zahájení. Zahájení bylo zahájeno scénkou, ve které otec Fandom (Martin Koutný) vzpomíná se svými dcerami Cenou KČ a Workshopem (Martinovy dcery) na svou historii. Objevili se i synci Parcon a Fanzin.

Podnětnou přednášku Vlada Riši o českých sériích vlakového čtení (MS, JFK) jsem zrádně opustil kvůli Pagihovo přednášce Demokracie a totalita v náboženství. Od antiky jsme se přes židovství přesunuli ke křesťanství a islámu. Nespokojený posluchač vytkl vynechání neevropských náboženství. No jo, přátelé, ale kdo z nás zná přesně náboženství starých Aztéků či rozeznává myšlenkové proudy hinduismu a buddhismu, koho uchvátí sikhismus či džinismus? Takhle jsme se mohli pohádat o to, co známe takřikajíc na vlastní kůži. Ano, druhou část přednášky Pagi již jen moderoval...

Načež se blížila jedenáctá hodina večerní. Nastal čas hlavního bodu každého Parconu – družení na baru, který, stejně jako vloni, zasluhuje pochvalu. A to nejen za nepřetržitou obsluhovací dobu. Podružili jsme se, pokecali, někteří z nás si zapělí při kytáře a jiní šli dokonce i spát. Já tedy už po třetí. Slíbil jsem totiž Tess, že ji v sobotu přivezu z plzeňského nádraží. Takže jsem nestihl žádnou z ranních přednášek. Ale nenechal jsem si

ujít ranní koupel v blízkém zatopeném lomu. (To je ono Košutecké jezírko.) V sobotu ráno, když prší až leje, je to osvěžující a podnětně osamělé, zejména po třech hodinách spánku. Pak snídaně (míchaná vajíčka) skutečně zaslouženě chutná! První akcí, kde jsem fungoval, byla až v jedenáct hodin beseda s porotci a autory CKČ, kterou vedli Jiřka Vorlová a Martin Koutný. Jakožto porotce a autor jsem nechtěl chybět.

Po pěkném povídání přišel čas oběda, čas guláše s knedlíky. Nasyčen jsem navštívil další přednášku. Pořadatelé pro Parcon získali Vladimíra Šlechtu, který nám na příkladu Syna Lovce medvědů a Pána prstenů ozeřejmil, že od Homérových dob se napínává vyprávění o putování družin moc nezměnila. Boromir nebo Old Shatterhand, skřeti či Šošoni, ušlechtili elfové či hodní Apači, jak podobně. Vždyť Roklinka byla jen jiným podáním srubu Lovce medvědů...

Následovala stálice Parconů – přednáška Ondřeje Neffa. Tentokrát vyprávěl hlavně o své knížce Celebrity, a kousek z ní i přečetl. Měli jsme možnost pozorovat Mistra při práci – půjčil si totiž tužku a hned při čtení opravoval překlepi. Knížka bude zajímavá. Manželský pár – český spisovatel a česká herečka, kteří jsou celebritymi (avšak jen v Česku) – se dostanou v Itálii do nóbl hotelu, kde bydlí světové celebrity ráže Jacka Nicolsona či Paula McCartneyho. Mohou se rovněž stát globálně celebritální – pokud budou poněkud brutální. Ona ta celebruta Nicolson v knížce možná ani nemá být skutečný Jack Nicolson, takže možná ani skutečný Nicolson nebude mít proč Ondru žalovat, což by avšak mohlo zvýšit komerční úspěch knihy. Neff se tvářil, že ho něco podobného ani nenapadlo. Nutno zmínit i další účastnici přednášky fenku Iris, již sice psí dámu v letech, která však přesto uvedenou akci zdařile animovala.

A pak už jsem pospíchal za další zábavou, kde jsem nasměl/nechtěl chybět. Křest Kočasu. Jiřina Vorlová s pomocí Darth Ziry vybrala povídky, které se jí v minulém a současném ročníku CKČ líbily, ale nedosáhly na nominaci. (A někdy i dost výrazně, moje povídka byla v letošních krátkých až dvanáctá...) Ale vlastně většina vítězů CKČ či nominovaných našla útulek pro své další povídky i v letošním Kočasu – což skutečně není útěcha padlým. Když jsem si celý ten sborník šestnácti autorů přečetl, zjistil jsem, že se mi Jiřčin výběr taky líbí! Ačkoli v něm nevybuchují celé eskadry kosmických lodí, nelétají useknuté hlavy či jiné končetiny, neznásilňuje se ani masově nevraždí. Všechny ty povídky spojuje jakási atmosféra, klasická atmosféra klasických českých sci-fi povídek, jaké už před desítkami let vycházely v KOLEJNÍCH ČASOPISECH. Letošní obnovený Kočas se vsutku povedl, je to téměř almanach či snad dokonce manifest normalnosti. Díky, Jiřino!

Další milou povinností ve stejné Jedničce mi bylo účastnit se následujícího vyhlášení výsledků dvacátého ročníku soutěže o Sřibřítělesklý halmochron. Myslím, že si až příští rok uvědomíme, jak moc nám tato soutěž chybl! Dáreček už vloni prohlásil, že soutěž potáhne naposledy. A protože se nenašel nikdo, kdo by to po něm zvedl, je konec s halmochrony, vážení přátelé. Myslím, že všichni autoři dlužní Dárečkovi velké poděkování za to, že jim umožnil pohroužit se do problematiky chronoklasmů. Když jsem si při vyhlásování uvědomil, že se mi ko-

nečně onen prestižní budiček po pěti letech marného snažení konečně podařilo uchvátit – doslova při posledním zvonění – až se mi z toho ježily chlupy na ruku. (Druhý se umístil Petr Plaček, třetí Josef Spurný.)

Autoři Zlaté zebry mi budou muset odpustit, ale ještě jsem se běžel podívat na konec přednášky Edity Dufkové o tom, že Kyberpunk (jak ho známe z kněh) nikdy nebude! Dorazil jsem alespoň na závěrečnou diskusi, která se o půlhodinu protáhla, neb Malý sál byl po další dvě hodiny volný. Výsledkem bylo, že na Františku Vrbenskou a její přednášku o (skrytých) hranicích fantasy jsem dorazil o půl hodiny později. Ale ještě jsem si užil celkem dvouhodinového výkladu i diskuse, která vždy nastává. Z přednášky mi zůstal pocit, že je třeba si dávat pozor při překračování hranic – hranic mezi dnem a nocí, skutečností a fantazií, mužem a ženou. A že překračování a prolínání je ale vždycky to nejzajímavější...

A nastal čas duševní přípravy na vyhlášení Ceny Karla Čapka. Což jest tradičním hřebíkem Parconu. Letos ho moderovali dva redaktoři (omlouvám se, ale jen tuším, že byli asi ze) Score. Tak, bylo to lepší než loňský žoviální a žánrem nepolíbený moderátor. Dvojičce byla výrazově téměř profesionální, i když poněkud stacionární tým, že její obě části byly skryty za řečnickými pulty(!). Pánové si předem řekli o medailonky autorů, prý aby byli v obraze – pak je však jen přečetli. Chyběl tu ten kontakt, který měl třeba Koutňák, který nás všechny zná i bez nápovědy a který nás dokázal na jevišti potrápít vhodně zvolenou nevhodnou otázkou... Tentokrát to odsejpal, ale připadalo mi to jaksi studené. Diskuse s vítězem kategorie se odehrávala jen v rámci jakési další soutěže o samolepky (?). Obdivoval jsem soutěžící – sám bych na ty všetečné otázky neuměl správně odpovědět. Opravdu neznám dopodrobna hrdiny všech těch sérií, ani neumím citovat příslušné pasáže. A taky mi trochu vadilo, že vítězové neměli možnost ani poděkovat rodině a kočce, oslovit dav. Jedině tak je těch třicet vteřin slávy skutečnou slastí...

První jasnou kategorií byla novela/román, kde vyhrála Jana Rečková. Když se jí moderátoři ptali na jakési duševní stavy, osvětlila jim, že není psychiatr, ale neurolog. Soubor na mikrofony jasně vyhrála. Následovalo vyhlášení mikropovíděk, ale ještě dříve Tereza Kovanicová (Tess) získala Skokana. To už jí bylo jasné, že nevyhrála – byla druhá. Zvítězil Petr Plaček – tady si spravil chuť za uniklý Halmochron. Na Julianne Novákovou zbylo tentokrát třetí místo. Tady jsem želel, že text z vítězné povídky nebyl tentokrát čten teplým hlasem Honzy Kantůrka, ale jedním z těch moderátorů. Nemělo to tu tajemnou atmosféru...

Po vystoupení hopsajících slečen (a jednoho pána) ze souboru irských tanců Koškem (byli dobří i letos) následovalo vyhlášení Ludvíka. Za editorství sborníku Technokouzla ho spo-

lečně získaly Hanina Veselá a Darth Zira. Děvčata si to za svou editorskou práci skutečně zaslouží. Letos společně připravují už třetí sborník ze „samizdatové edice“, půjde o Časovír. Zira pomáhala Jiřině Vorlové s výběrem do Kočasu, Hanina se zase angažuje při přípravě vydání sbírky cynických povídek, jež snad vyjdou ještě letos u Juhaňáka v Tritonu. Kde bychom bez vás, my autoři, byli! Ludvice si svoji cenu zasloužily!

Mlokem za zásluhy ocenil fandom překladatele a vydavatele Jiřího Pilcha, za nemocného tátu ho převzal syn Robert.

Koškem (piš Coisceim) provedli další kulturní vložku, a pak už byl čas na vyhlášení cen v kategorii krátkých povídek. A získal ji loňský Mlok. Koutňák omládl do formy Pulce! Na dalších místech se umístili další mušketýři – druhý byl Ivan Mls, třetí Roman Splítek.

A pak se už blížil vrchol vrcholu – vyhlášení kategorie povídek. Přes mlžení administrátorky Jiřiny Vorlové se nacházel Mlok i letos zde. A získala ho zaslouženě Jana Rečková a její nápaditý zákuskař v Nebylo ráno. Daniel Tučka byl druhý, Jan Kovanic třetí.

Po vyhlášení cen Karla Čapka se rozeběhl tah oblíbené tomboly. Když se zdálo, že vyhrává jenom

jedna strana, ozvali se Brňáci – a hned další sada výher putovala k jejich stolu. Letos jsem v tombole nic nevyhrál – ale alespoň jsem se jí zúčastnil. Mezi možnými výhrami se totiž neskvěl žádný zlopověstný trpaslík...

Následovalo další barové družení, ale pro ty, co měli druhý den řídit, kratší. V jednu jsem zapadl do postýlky, v osm do jezírka. Tentokrát nepršelo. Po báječné snídani (obložený talíř) jsem ještě stihl dvouapůlhodinovou přednášku Tess o fenoménu Mary Sue. Ano, už jste ji možná slyšeli na festivalu Fantazie – a možná uslyšíte i jinde, protože Tess ji neustále inovuje. V Plzni jsme se dověděli navíc něco o tajemných sexuálních vztazích mezi Voldemortem a Harry Potterem. Prý existuje i podžánr fanovských povídek, kde je Harry těhotný. Na to, že šlo o konec conu, byla účast celkem slušná.

Poprvé jsem byl na Parconu od začátku do konce (přesněji od začátku do konce programu). Měl jsem první a dcerka poslední přednášku. Vraceli jsme se plným autem v pěti lidech. Jela s námi Františka, Skokan i Halmochron – takže Parcon pro nás skončil až v Praze. Panovalo cestovací obláčkové počasí pozdního léta, pěkně jsme si povídali. A tak ani nepřišla řeč na to, proč asi bylo na letošním Parconu ještě o něco méně lidí než loňských 200, proč bylo o něco méně programů, a proč to v tom velkém frachťáku bylo zase o něco opuštěnější než minule.

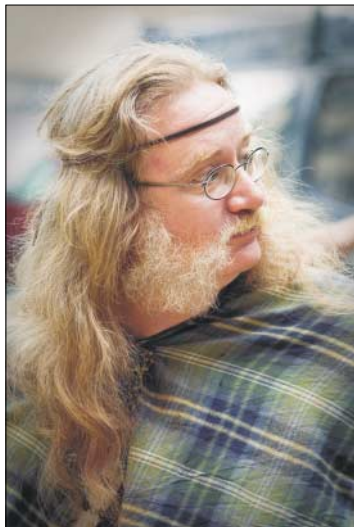
Přesto děkuji moc plzeňským pořadatelům za letošní Parcon, který přece jen překonal smrtící hranici přílišné „komornosti“. A těším se příští rok zase jinam.

Přáno v Praze na Lužinách pro Sarden a Interkom

Jan Kovanic

Parcon 2009

Parcon podruhé na stejném místě není tak úplně běžná věc, alespoň co já pamatuju (ale jsem o den mladší než ČS Fandom). Letos se to stalo v Plzni. Organizátorský tým tak měl možnost se poučit z případných nedostatků minulého ročníku a zařídit v rámci vyrovnaného rozpočtu bezchybný con.

Jak se to povedlo?

Program výrazně neopustil zaběhané koleje dlouhé řady Parconů. Přednášky Ondřeje Neffa a dalších hvězd, herní turnaje, šermířská vystoupení, divadelní představení, výstava, knižní stánky, literární workshop, vzácní zahraniční hosté a samozřejmě vyhlašování CKČ, kvůli kterému se to celé prý vlastně původně punktovalo. Celý program doprovázel non-stop bar s jídlem i nápoji, věc na jiných conech nevídaná a zde radostně vítaná.

Přesto se letos předem přihlásila méně než polovina účastníků oproti loňsku. Účast se na poslední chvíli (podle údajů pořadatelů) sice nepředvídaně zvedla na počet jen o málo nižší než vloni, přesto namísto očekávané tlačenice zely prázdnotou nejen přednášky, ale i bar. Nám přítomným to tolik nevadilo. Hrát deskovky bylo s kým, pivo a jídlo jsme dostávali bez velkých prodlev, a kdo si chtěl povídat s nějakým zahraničním hostem, měl spousty prostoru.

Celé to na účastníka působilo pohodovým dojmem skoro se blížícím relaxconům, ale pořadatelé stejně cedili krev, pot a slzy, a to doslova. Za to jim patří (kromě vstupného) i moje velké díky.

Já sám jsem do areálu dopravní školy v pátek dorazil už příliš pozdě na přednášku Honzy Kovanice o slunečních cyklech, ale v klidu jsem si vychutnal slavnostní zahájení, opět v režii Martina Koutného a celé na téma „Fandom už má děti“. Pagi pak vychytrale zařadil do programu svou kontroverzní přednášku dotýkající se náboženských témat, takže jen

rozpoutal bouřlivou diskuzi a moc toho vlastně říci nemusel.

Sobotní program byl zdaleka nejbohatší. Rozvinul se až do šesti paralelních linií a nabízel největší lákadla. Mě samotného zlákala literárně zaměřená přednáška Honzy Harvalíka z Palantíru, dále StarTrek divadlo Daturin a herní seance s Islingtonem. Pagi mě také seznámil s dílem Jiřího S. Kupky, zbylí dva účastníci přednášky totiž autora už zřejmě znali. Všichni ostatní se tou dobou nechávali unášet hlasem Františky Vrbenské. Víc jsem toho před slavnostním večerem nestihl.

Samotný večer CKČ v podstatě kopíroval linii toho loňského, se stejnými irskými tanci a podobnými externími moderátory. Sám jsem zastáncem myšlenky moderátorů zvenku. Ti letošní byli vtipní a invenční – neznali sice fandom, ale přinejmenším jeden z nich měl velmi slušné povědomí o sci-fi jako celku, uměli používat mikrofony, a co je hlavně, dali celému večeru velmi slušné tempo. Následovala obligátní tombola a taneční zábava, tentokrát bohužel bez živé hudby, která loni úspěch u publika nesklidila.

V neděli jsem se na con vrátil jen kvůli Tess, přednášející dlouze o fenoménu Mary Sue. Velmi poučná přednáška a navíc vyvolávající salvy škodolibého smíchu. Bravo, výborná tečka za programem.

Názory na to, proč si tuhle akci nechalo tolik lidí ujít, se různí. Prý to mají do Plzně daleko, nebo nebylo vhodně zvolené či dost propagované datum. Možná je zádrhel jen v tom, že Parcon je o změně, je jako cikánská kočovná rodina. Potenciální účastníci chtějí kritizovat chyby dalších organizátorů zase v jiném městě, nemají zájem o druhou fungující stálou organizátorskou partu. Snad se pletu.

Jaroslav Houdek

Petr Plaček, Julie Nováková a Tess Kovanice

Jacqueline Carey: Kushielova střela

Tuto knihu jsem si láskyplně překřtila na *sado-maso fantasy*. A je to pravda, když říkám právě tohle. Celý, bezmála sedmisetstránkový příběh mne mile překvapil a musím se přiznat, objevila jsem v sobě některé skryté touhy. Třeba... po dobrodružství.

Od časů Duny tu ještě nic takového nebylo, psalo se v jedné recenzi na netu, a vlastně právě tenhle postřeh byl tím důvodem, proč jsem po knize sáhla. Nelituji. Autor recenze měl částečně pravdu, ale i když by se podobnosti našly, je třeba každou z těchto ság řadit jinam a oddělit je viditelnou linkou. Duna je určitě složitější na čtení, těžší na soustředění a někdy se mi až zdálo, že v Herbertově příběhu existuje jen jeden možný pohled na věc – ten, který popisuje autor. U obou jde o politiku, moc, náboženství, přízeň, vítězství, nenávisť a lásku, pokračování, budoucnost. Careyová mne zatáhla do děje volnějšími dialogy a mravy hlavních postav a příběhem plným napětí, vášní, lásky, vášní, krvavých bitev nelitostných protivníků, vášní, slibů, překvapení a litévé rafinovanosti.

Vyprávěčkou je hlavní hrdinka, která celým příběhem prostupuje jako očité svědek událostí a nenásilnou formou předestírá čtenáři nejen svůj osud. Její život se už od dětství prolíná s osudy dalších lidí, z nichž někteří ji dokázali ovlivnit, učit, milovat, nenávidět a zradit. Jejím prvním přítelem se ještě v dětství, stane mladý chlapec s duší kočovníka a s matkou, jež má schopnost vidět některé aspekty cesty, která na oba čeká. A nejen na ně.

Svět Jacqueline Carey se geograficky velmi podobá tomu našemu. Země se jinak jmenují, lidé jsou trochu jiní, přesto čtenář přesně ví, kde je, co se děje, a možná si dovede živě představit události z historie, které se mohly klidně odehrávat dosti podobně. Nejkrásnější na tom všem ale je, že hranice mezi realitou autorky a tou čtenářovou se nijak neruší. Proplétají se, sem tam splynou a mnohdy nenechají jedno oko suché – příběh zhruba z počátku letopočtu, jeden z těch, o němž zpívají bardí a piší kronikáři, autorka předkládá jako živý důkaz jejího umu a citu pro detail. Detailů je tam věru mnoho. Popisy postelových scén a sado-maso praktik jsou vynikající, děsivé, svým způsobem vzrušující, ovšem v tomto ohledu vím, že tohle je vážně jediná část příběhu, jehož součástí bych být nemusela.

Terre d'Ange je půvabná země, v níž žijí potomci andělů a lidí. Žijí podle pravidla: *miluj podle touhy své*. Ne vždy je to ale tak jednoduché, protože jednou za čas se narodí někdo, kdo je s jedním z předků-andělů spřízněn více než ostatní. A to s sebou pochopitelně nese i jistý závazek.

Hrdinka příběhu, Phédre nó Delaunay, je mladá žena, kterou v útlém dětství rodiče prodali a předurčili ji k tomu, aby se stala *Noční květinou* v Hlavním městě, společníci těch, kteří budou moci zaplatit za potěšení. A Phédre je nalézá v bolesti zakoušené při milostných hrátkách. Je to prostě její přirozenost, jako když ostatní dýchají, nebo jako když plyne voda v ře-

ce. Phédre se nijak nesnaží svůj dar a um zakrýt, naopak, je díky němu žádaná a svým způsobem i velmi šťastná. Že patří mezi vyvolené patrona bolesti, značí nenápadná rudá skvrnka v jejím oku, která je hozenou rukavicí pro všechny, jež hledají právě takový druh potěšení. Ovšem není jen kurtizána, ale také vzdělaná žena, která má v historii své země jasné místo.

Její rodiče ji prodali do jednoho, dnes bychom řekli veřejného domu. Ale dům, v němž vyrůstala, je plný všeho, čeho by se mělo malému dítěti, mladé dámě a zralé ženě dostat. Všichni, kteří se pro tento úděl narodí, jej přijímají s radostí a učí se nejen to, jak potěšit své budoucí patrony, ale vzdělávají se v jazycích, historii, kreslení a jiných obyčejných věcech. Atmosféra mírně zavání orientem a možná jen mně připomíná na první pohled půvabný život Gejš.

Když je Phédre deset let, stane se jejím prvním patronem – učitelem Anafiel Delaunay, který podle oné hozené rukavice pozná, kam děvče patří, rozhodne se jí poskytnout vzdělání a zázemí, které by jí mělo napomoci v nejasné budoucnosti neklidné doby.

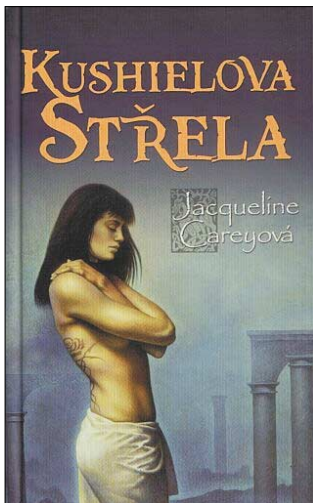
Phédre se tak ocitá na počátku úžasného dobrodružství, nečekaných odhalení nejen tajemství, které obestírají Delaunayho, ale i mladou královnou, Phédřina přítele z dětství, jejího věrného strážce v dospělosti, svrženého vládce země za mořem – za temnými hlubinami, jimž vládne tajemná bytost, která jako všichni jen čeká na příležitost ke změně, dobrotivého námořníka. A samozřejmě ženy, která ji jako příznak doprovází celým životem.

Phédřini patroni, milostní společníci mnohdy hodně mluví a mladá žena, učednice člověka, jehož domácnost jí byla víc než rodinou, kterou vlastně nikdy nepoznala, je školena k tomu, aby naslouchala, vnímala souvislosti, spřádala tenké nitky pravdy až k odhalení, která by mohla zničit celou její zemi.

Kdesi v chladné části světa cihá nebezpečí v podobě desetitisíců odhodlaných bojovníků pod velením vnímavého a vzdělaného hrdiny. A na samotném královském dvoře se kují pikle skryté za ženskou krásu a malicherné lidské touhy.

Jak by řekla Phédre: „A to je pravda, protože jsem byla svědkem událostí, které následovaly.“ To stejné si řekne čtenář, který se stane součástí děje tak snadno a tak lehce.

Jana Dvořáčková

O autorce: Jacqueline Ann Carey (1964) – americká autorka fantasy, v roce 1986 dokončila studia psychologie a anglické literatury, pracovala krátce v londýnském knihkupectví, hodně cestovala a po návratu do USA se začala věnovat psaní. Jejím debutem byla teoretická studie andělů – *Angels: Celestial Spirits in Legend a Art*. Se svou dlouholetou partnerkou žije v Michiganu a v současnosti se již zcela věnuje jen psaní. *Kushielova střela* získala v roce 2001 cenu *Locus*.

Jacqueline Carey: Kushielova střela Triton 2009, překlad Olga Macháčková, obálka John Jude Palencar, 680 stran, cena: 398 Kč

Historie s příchutí fantasy, fantasy s příchutí historie

Memento mori – antologie z cyklu Fantastická historie

svědkem série vražd – a pokaždé jde o ženu, která mu dříve stála modelem.

Ondřej Jireš přichází s další antologií povídek. A nutno podotknout, že výsledek stojí za to. Zvučná jména jako Novotný, Renčín, Červenák nebo Neomillnerová není třeba představovat, povídkami autoři jen potvrzují své pozice na výsluní české fantastické literatury. S příběhy z přelomu středo- a novověku překvapili i tací, jejichž parketou není přímo historická fantasy. Někteří spisovatelé zvolili české prostředí (Medek, Renčín), někteří se zatoulali dál (Červenák) a ještě dál (Novotný). Zajímavosti jsou dvě povídky, které pravděpodobně vznikly nezávisle na sobě, přesto se odehrávají na stejných místech ve stejný (podobný) čas. Autorky Pavelková i Jůzlová zvolily renesanční Itálii. V obou se vyskytuje Sandro Botticelli, jednou jako ústřední postava, podruhé jen letmo zmíněn. *Memento mori* je vynikající antologie s neobvyklými příběhy. Jsem zvědav, jak se bude cyklus *Fantastická historie* dál vyvíjet.

Pavel Renčín – Memento mori

Renčínova povídka nás zavádí do Prahy počátku 15. století. Jejím ústředním motivem je orloj, přičemž autor do příběhu zapracovává i poslední výzkumy, podle nichž známý mistr Hanuš orloj nesestavil, pouze vylepšil. Některé další výzkumy ovšem pomíjí – figurky apoštolů byly údajně přidány až v 17. století... Nechme fakta fakty, přece jenom se pohybuje v oblasti fantasy. A ta autorovi sedí.

V povídce nechybí Renčínovy silné zbraně – sugestivní popisy, vytříbený jazyk (přesto by bylo lze namítnout, že ne každému může sedět užitý pseudohistorický styl) a inteligentní pointa. Nejsilnějším faktorem povídky je atmosféra. Snad inspirovan Čapkem (vždyť ve *Zlatém kříži* je na klasika české literatury jasný odkaz!), vytváří Renčín ovzduší na pokraji Čapkových utopických děl a – pohádek! Copak napětí a „šmrnc“ (pokud srovnáme s Novotným)! Žár bitev (Červenák)! Strach z nepochopitelných vražd (Pavelková)! Vypjatost násilí a sexuálních scén (Neomillnerová)! Ne, Renčín je ryze svůj (ostatně jako snad každý ze zmíněných autorů). Jen u něj se mohou vyskytovat apoštolové převlečení za pomocníky v řezbářské dílně, anděl z deliria tremens a sousedské sezení u piva (vzpomeňme na závěr Čapkovy *Továrny na Absolutno*) těsně vedle hrozby Soudného dne.

Přes všechny zmíněné klady a chválu nepatří *Memento mori* k vrcholům autorovy tvorby. A že je s čím srovnávat – nedávno vyšly nejlepší Renčínovy povídky v knize *Beton, kosti a sny. Memento mori* by se do ní hodilo, ale nevynikalo by. (75%)

Alexandra Pavelková – Barva

Jak praví Ondřej Jireš v anotaci k povídce, jde o „tajemný thriller“. Sandro Botticelli, italský renesanční malíř, se stává

Fantastický prvek je spíše naznačen, než že by byl nosným motivem celé povídky. Tím jsou samotné obrazy, živé, nesku- tečné – a bravurně vylíčené.

Samotný příběh je... není plytký. Je znát znalost historických souvislostí, pravděpodobně i díla Sandra Botticelliho (ačkoliv to nehraje v příběhu nějak velkou roli), dokonce by se dalo říci, že autorka zná Florencii jako své boty (sugestivní autorská invence?). Příběh – či jeho pozadí – tedy není plytký. Zároveň ale neplyne tak, jak by mohl. Působí rozvláčně, dokonce i závěrečná scéna (co se týče akčnosti vrchol povídky) poněkud nudí. Čtenář už ví, kdo je vrahem, ví, že se ještě nemluví o *Zrození Venuše* a malíř tedy nutně musí přežít; způsob, jakým vraha zneškodní, je více úsměvnou náhodou než velkolepým zakončením thrilleru.

Povídka *Barva* by se asi v tuzemských soutěžích umístila na vysokých příčkách. Ale v konkurenci vynikajících soupeřů jde o spíše průměrnou záležitost. (60%)

Leonard Medek – Kaltenštejská nevěsta

Abych řekl pravdu, těšil jsem se na povídku z období fin de siècle a Frantu Frantu, avšak vzhledem k zaměření sborníku se opět podíváme na přelom středo- a novověku. Co nám Medek nabízí? Husity, historizující jazyk (podobně jako u Renčína), kapku magie, boj křesťanství s pohanstvím... nepřipomíná to něco? Nelze se ubránit dojmu, že čteme povídku inspirovanou Sapkowskiého husitskou trilogií. Chybí tu Reynevan, zato se v rozhovorech postav setkáváme se shodnými historickými postavami – Půta z Častolovic, vratislavský biskup aj. Sapkowskiého nejsilnější zbraní v trilogii je prolínání historických faktů s fantastikou. Medek využívá stejný prvek, konfrontuje magickou sílu starých bohů s křesťanstvím.

Kdyby byla povídka napsána (a publikována) před takovými deseti lety, mohl by být Medek považován za inspiraci pro Sapkowskiého. Takhle je to opačně a při vši úctě k autoru *Dobrodruha* a spoluautoru *Stínu Modrého byka, Narrenturm* je jen těžko překonatelné. A to i přes pointu, kterou by Šarlej jistě nepohrdnul. (60%)

František Novotný – Nový svět

Každá kniha – včetně povídkových sbírek – by měla mít vrchol. Pro *Memento mori* je to beze sporu *Nový svět*. Bomba. Uhrančivá, výborně napsaná povídka s několika časovými skoky, z nichž každý by mohl být samostatnou povídkou. Pokud dosavadní autoři potvrzovali svoje pozice na poli české a slovenské fantastiky, František Novotný se pevně usadil na pomyslný trůn a všem z velké dálky kyne.

Nový svět patří do fantastiky, vždyť jeho pilířem a zároveň

překvapivou pointou je magie, přitom ale využívá současné popularity knih Dana Browna (nečtenáři si vybaví filmové verze, pro fanoušky počítačových her připomeneme sérii *Broken Sword*) a brilantně využívá dávných představ, mýtů a pověstí – o okrajích světa, kde nesmírné vodní přívaly opouštějí náš svět v gigantickém vodopádu (znáte to ze Zeměplochy, ne?), o strašlivých krakenech, ale i o Arše úmluvy a templářských tajemstvích.

Povídka je rozdělena do tří (respektive pěti, počítáme-li podle kapitol) časových rovin, první se odehrává v předkolumbovské Americe, druhá přímo za Kolumbových časů a třetí v naší době, opět v Americe. Tři zdánlivě neslučitelná data dává Novotný do takových souvislostí, až to vyrazí dech. Jak bylo řečeno – jednotlivé části by mohly existovat nezávisle na sobě a tvořily by příjemný obrázek. Dohromady představují mozaiku netušených krás a rozměrů. (100%)

Petra Neomillnerová – V náruči boží

Kdo zná styl Petry Neomillnerové (ve zkratce „krev, násilí a sex“), nemůže být na pochybách, jaké téma si vybrala. K pozdnímu středověku a křesťanství neodmyslitelně patří – inkvizice. Procesy upalování domnělých čarodějnic, hledání kacířů za každým rohem, do přesně takové situace se s povídkou dostáváme.

Recenzent by měl být pokud možno objektivní a neměl by se v recenzích zbytečně objevovat v první osobě. Přesto na tomto místě musím přiznat, že mi tvorba Alraune není sympatická. Pod značkou „krev, násilí a sex“ se až příliš často skrývá literatura na hranici braku, ne-li vyloženě braková – a čím odpornější (?), nevkusnější (?) a morbidnější (!), tím lepší, senzačnější, bombastičtější. Jednoduše – svatou spisovatelskou trojici Neomillnerové považují mnohdy za samoúčelnou.

V povídce *V náruči boží* se nám těchto ingrediencí dostane vrchovatě, ale pokrm je odlišný. Psychologie je to, co světem (povídkou) vládne. A díky zkušenostem Neomillnerové a, řekněme, praxi v oboru se tak dostáváme ke druhé nejlepší povídce sborníku. Tentokrát nejde o trpící, znásilňovanou, ale přesto hrdou a vnitřně neporazitelnou hrdinku, která nevybíravými výrazy častuje své okolí (ne že by tam vůbec nebyla). Ne, v příběhu je zobrazen dvojitý svět. Svět síly, jistoty a určitého „spasení“, „klidu duše“, reprezentovaný přírodou a přírodním náboženstvím, a křesťanstvím, které je spojeno s pochybnostmi, nejistotou a zoufalou, brutální fyzickou silou, kterou se snaží přírodě vyrovnat. Čtenář Neomillnerové se dočká svého – sex na každé druhé stránce, násilí snad na každé bez výjimky, mučírna bez krve by snad ani nebyla mučírnou. Alraune tentokrát přidala pointu, díky níž jsou tyto ingredience přijatelné a tvoří nezbytné pozadí povídky. Klobouk dolů a jen tak dál. (85%)

Jana Jůzlová – Kanál mistra Leonarda

Zajímavé jméno české fantastiky. Ondřej Jireš v anotaci připomíná povídku *Obojek* (vynesla autorce první místo v Ceně Karla Čapka), výborná je např. i novela *Monolit* z knižčky *2x čaroděj v akci* (kromě Jůzlové přispěla Jana Rečková). *Kanál mistra Leonarda* zklamal. Povídka bez pointy, s mnoha nazna-

čenými příběhy v pozadí, které by bylo možno rozvinout v román, ale na malé ploše matou. Čtenář neví, zda je důležitá hrdinova neznámá minulost, jakou roli hraje v příběhu podmořský národ, co je s onou tajemnou dámou hrdinova srdce... V důsledku zmatek nad zmatek, každá ze zmíněných zápletek je slepou uličkou a není jasné, proč má to či ono v příběhu vůbec nějakou roli. Ostatně, shodně působí i postava Leonarda da Vinci. Probleskne v krátké roli a zase zmizí neznámo kam („neznámo kam“ se v tomto případě rovná Florencii, ale pro nás je to prašť jako uhoď). Nedodělané, nedokončené, neúplné. (40%)

Juraj Červenák – Turkobijce

Đuro Červenák prožívá vrcholné období. Kvalita jeho knih roste, je obdivován čtenáři i kritikou a na poli historické fantasy v současné době nemá konkurenci. Po sérii *Černokněžník* tíhnoucí k fantasy dokončil sérii *Bohatýr*. Ta tíhne k historii, ale fantastickým prvkům se nevyhýbá (ona ta historie je tak dávná, že se o ní, při vši účtě k historikům, ví, jak se říká, kulový), její poslední část *Bílá věž* získala Cenu Akademie SFFH za rok 2008. Povídka *Turkobijce* má být předzpěvem nové ságy – *Kapitán Báthory* – a je poslední povídkou *Memento mori*. Něco končí, něco začíná, dalo by se říci. A začíná velice slušně. Červenák vynikajícím způsobem využívá historická data a fakta, aby do nich tu a tam přimíchal kapku magie a nadpřirozena, aby znejistil čtenářovy historické znalosti, aby přibarvil to, co známe jako skutečnost. Jako úvod ságy – výborné. Jako samostatná povídka – velmi slušné zábavné historicko-fantastické čtení. Trocha historie na závěr – v krvavé bitvě u Moháče, pokusu zastavit turecký postup Evropou 16. století, zemřel i Ludvík Jagellonský, král český a uherský. Vzpomenete si, jak to s ním, poněkud nekrálovsky, dopadlo? A jste si jistí, že to bylo tak, jak jsme se v hodinách historie učili? (75%)

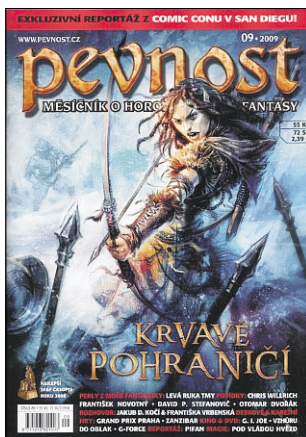
Celkové hodnocení: 80%

Výjimečná antologie fantasticko-historických povídek, která zajistě nezklame a ve většině případů překvapí, potěší a potvrdí postavení publikujících autorů na československém literárním nebi. **Jan Křeček**

Pevnost 09/2009

je věnována dílu Vládi Šlechty, leč oko dinosaurovo nejprve popatří na skvělou povídku Františka Novotného „Královna Šumavy“. Nic ji neubírá skutečnost, že pro nejmladší pokolení je již třeba opatřit ji vysvětlivkami. Mladí pochopí, co chtěl básník říci a starší si lépe uvědomí, jak jsme se svět i my změnili od doby, kdy byla povídka napsána a nastojte i otištěna v Lovcích zlatých mloků (Vojta Kantor budiž pochválen).

Pevnost 9/2009, 55 Kč

Parcon 2009 = Tři dny s Eymerikem

Valerio Evangelisti. Znáte ho někdo? Jestli ne, tak jste na tom stejně jako já před pár týdny. Kupuji sice (skoro) všechny sci-fi knížky, které u nás vyjdou, jenže je už nějakých patnáct let nestihám číst. Poprvé jsem ono jméno zaregistroval asi před dvěma týdny. Pagi mi totiž psal, že na Parcon veze autem nějakého Evangelistiho. Týden nato jsem dostal pozvánku na nedělní večerní posezení s Valeriem Evangelistim. To už mi nedalo a

začal jsem pátrat. Naštěstí jsem objevil stránky, které připravuje Lenka Staničková. Zkuste se na ně mrknout. Je to „eymerich.org“.

Když jsme se s Pagim domluvili, že pojedeme mým autem, bylo už všechno jasné. Jako povinnou literaturu jsem si na cestu přečetl knihu „Tajemství inkvizitora Eymerika“. No, dost mě to chytlo. Takhle připraven jsem v pátek sedl do auta a vydal se na cestu. Na I. P. Pavlova nabrat Pagiho. V Karlíně vyzvednout remitendu Pevnosti pro účastníky Parconu a pak už k Parkhotelu. Za chvíli se objevil vousatý dlouhán, který rozvázně kráčel přímo k nám. Jen aby se mi vešel do auta. Ukázalo se, že anglicky umí asi tak jako já, takže jazykové bariéry se celkem rychle rozpustily. Za chvíli jsme se bavili jako staří známí o všem a o ničem a jako dobří kamarádi jsme spolu i chvílkami mlčeli.

Večer začalo být hůř. Seděli jsme v barooidelně a odněkud se vynořila Helena Šebestová. Tou zkárou nebyla Helenka osobně. Byla to její prosba (tedy spíš oznámení), jestli bych ráno nechtěl odpřekládat Valeriovu přednášku o italské sci fi. No nazdar. Netušil jsem, že bude ještě hůř. Večer jsme s Valeriem seděli a pokoušeli se dát dohromady jeho program. V propagačních materiálech zjistil, že v Plzni existuje rozsáhlý systém podzemních chodeb. Pro bývalého historika, který navíc píše knihy odehrávající se převážně ve středověku, to bylo nepřekonatelné lákadlo. Dokonce i plánovaná prohlídka pivovaru byla odsunuta na druhé

místo. Přitom jsme zjistili, že máme jednu společnou vášeň. Sladovou whisky, a to zejména tu z ostrova Islay.

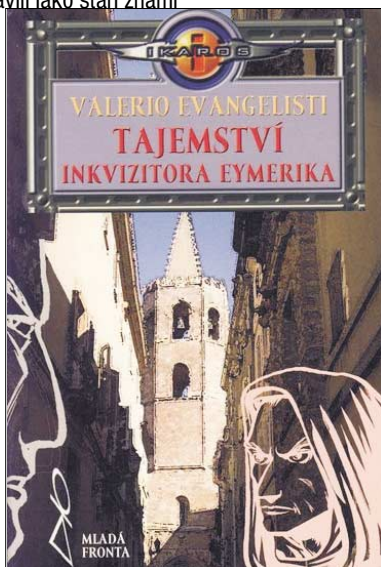
V devět ráno jsem jenom tiše záviděl L. Medkovi, že má svou přednášku až od jedenácti. Sice se v devět zvednul z postele, aby se podíval do programu, ale zase se do ní spokojeně svalil. Ne tak já. Za pět minut deset jsem už čekal, abych se chopil svého mikrofonu. Docela mě překvapilo, když jsem se dozvěděl, že italská sci fi je v Itálii odstrkovaná popelka. Ještě nedávno italská autoři museli používat anglické pseudonymy, aby je vůbec někdo kupoval. Trochu mi to připomnělo situaci u nás před pár lety. Anglickou verzi přednášky jsem dostal i se souhlasem k publikování, takže je jen otázkou času, než se někde objeví.

Odpoledne proběhla „beseda se zahraničním hostem“. Tím samozřejmě nebyl nikdo jiný než Valerio Evangelisti, náš sympatický Ital. Přitom jsme se dozvěděli, jak vlastně jeho inkvizitor Eymerich (čti Ejmerik) vznikl. Při své práci se Valerio Evangelisti dostal k odborné knize z oblasti psychiatrie. To ho přimělo k tomu, že vytvořil příběh s rozpolcenou postavou inkvizitora. Jméno si půjčil od skutečné osoby, která žila ve středověké Katalánii. Jak sám řekl:

„Jméno Eymerich mi připadlo úžasně ostré a razantní.“ Sám prý psaní používal jako terapii na problémy, které v té době měl. Přiznal svou obavu z neustálého nárůstu násilí ve světě. Hodinka besedy v pohodě uběhla povídáním o Eymerikovi i o důvodech, kvůli kterým Valerio Evangelisti píše. Povídání v pohodě bylo. Ne moje překládání. Zdeněk Rampas na stůl zákeřně umístil misku s dýňovými semínky. A já najednou zjistil, že je pojídám a vůbec nemám tušení, o čem se mluví. Kdosi k tomu poznamenal: „Semínka z tykve ti snížila ikvė.“ Naštěstí se tam našlo dost ochotných duší, které ode mě to převoznické veslo vzaly.

V neděli jsem musel poměrně záhy vyrazit směrem k domovu, takže Valerio Evangelisti navštívil pivovar i plzeňské podzemí beze mne. Plánované večerní posezení se sice zrušilo, ale mně to nedalo. Vypravil jsem se do jeho hotelu, abych zjistil, jak se vydařilo nedělní odpoledne. Ukázalo se, že návštěva historického podzemí bylo to poslední, co mu scházelo ke spokojenosti. Jak přiznal, to, že ho fanoušci na každém kroku nezastavovali se žádostí o podpis, mu spíš vyhovovalo. Není člověk, který by se vyžíval ve velké publicitě. Vesele se se mnou loučil: „Až zase budete potřebovat nějakou hvězdu, kterou nikdo nezná, dejte mi vědět.“ Jenže já i pár dalších už ho znát budeme. A určitě se na něj budeme těšit.

(foto: Hanina Veselá) **Pavel Březina**

Mimořádný zpravodaj CKČ

Kočas, dítko fandumu

Kdysi dávno, za devatery časy, vznikla soutěž. Literární, a ještě k tomu v tak podivném žánru, jako je science fiction a fantasy. Přesně ta soutěž, která trvá dodnes. Bez přerušení a stále ještě (a dlouho) bez dotací a grantů každý rok uvádí do pohybu stovky lidí, kteří se na Ceně Karla Čapka podílejí.

Porotci, žrouti textů ucházejících se o stupínek nejvyšší, čtou zčásti s radostí a zčásti z povinnosti všechny soutěžní příspěvky. A pak následuje napůl alchymie, napůl astrologie – sčítání hlasů – a z něj vypadne žebříček, božstvo současnosti. Je to dnes již taková mánie, přidávat ke jménům lidí, skladeb či textů pořadová čísla, sto nejlepších filmů od počátku kinematografie, deset nejvíce oblíbených tararingapatamských skladeb, ceny jedné Akademie, druhé, třetí.

Zástupy a zástupy seznamů na nás útočí ze všech stran. Hlasování, ankety, odborné i neodborné poroty, ti všichni za sebou zanechávají milníky (a někdy i mylníky) tabulek plných jmen známých i neznámých.

Jenže co dělat jiného, když jde o soutěž? Losovat vítěznou práci? Inu – šlo by to, samozřejmě, proč ne. Jenže Cena Karla Čapka se od samého počátku snaží být odrazovým můstkem pro ty nejlepší, a k tomu patří diplom a pro absolutního vítěze pacle, jejíž roli v tomto případě přebírá více než symbolický Mlok. Ale to je málo, tak to cítili všichni pořadatelé této soutěže počínaje Pavlem Poláčkem, který ji založil, či z pozdějších Zdeněk Rampas, Michael Bronec, Martin Koutný, Roman Paulík a současná administrátorka CKČ Jiřina Vorlová.

Sborníky Mlok, kterých dnes už je pěkná řádka (hodně přes deset, či chcete-li přesné číslo, čtrnáct i s tím letošním), jsou věnovány nominovaným pracím – a u povídek je tento počet už roky omezen obvykle na pět. Kniha není nafukovací, a tak to prostě ani jinak nejde.

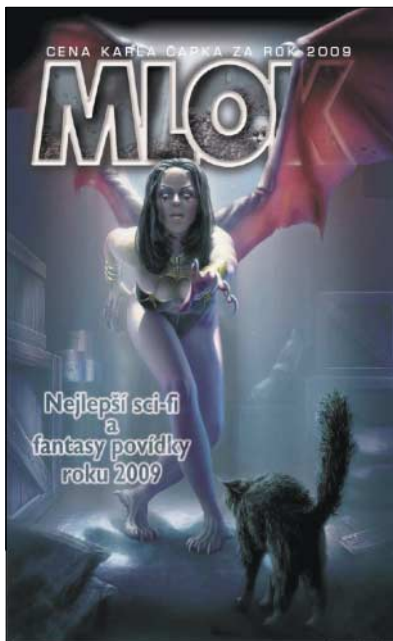
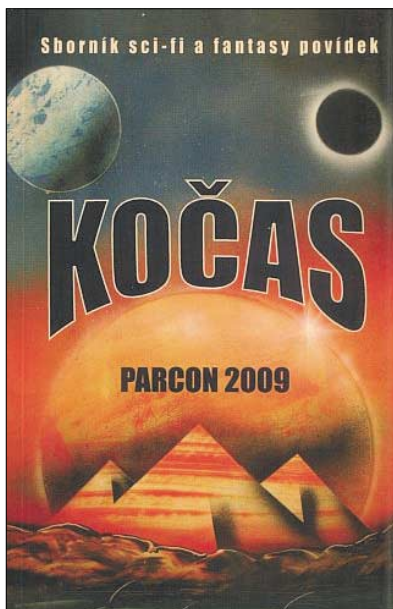
Některé kvalitní věci se tak do Mloka nedostanou, vedle daného rozsahu knihy k tomu přispívají dvě skutečnosti. Jednak při obzvláště silném ročníku je publikovatelných povídek o

poznání více, jednak porota, jakkoliv rozmanitá, má nakonec jistý vyprofilovaný vkus a dílka, která do něj nezapadnou, zapadnou za horizontem nominací.

Dávno před Mlokem, vlastně od samého počátku CKČ, vycházel Kočas – původně to byla zkratka slov KOLEJNÍ ČASopis, jehož mimořádné číslo u příležitosti Parconu bylo obsazeno redakčním výběrem, vznikajícím dávno předtím, než z poroty vypadlo shrnutí hodnocení (několik let jsem diplomy oceněným vypisoval až těsně před vyhlášením CKČ, dřív se to prostě nestihalo...). Název Kočas se tak stal ikonou soutěže, místem, kde se objevovaly často poprvé práce mnoha dnešních ceněných spisovatelů žánru. S nimi se jeden čas prolínali Lovci černých mloků – a od nich byl už jen krok ke knižnímu Mlokovu, jak ho znáte v jeho současné podobě. Z redakčního výběru, subjektivního jedním způsobem, se stal výběr porotní, subjektivním způsobem jiným.

Kočas byl a je jedním z dítek fandumu, potomkem zrozeným z čiré lásky a z nadšení k věci. Ten letošní vychází po dlouhé době – a obsahuje povídky, které si zveřejnění opravdu zaslouží. K Mlokovu tak přidává alternativní klíčovou díрку, kterou můžete nahlédnout do balíků příspěvků CKČ. Jiřina Vorlová, která má mnohaleté zkušenosti jako redaktorka i jako jeden z motorů Literárního workshopu, spolu s dalšími obětavci prošla znovu ty spousty povídek a vybrala z nich šestnáct krátkých i delších, anekdot i dějových příběhů. Šestnáct titulů, které se letos i v uplynulých letech do Mloka nedostaly, vůbec nezaostávají za těmi již publikovanými. O tom vás přesvědčí nejenom nádherná anekdota Martina Koutného, ale i další a další práce.

Poděkujeme všem, kteří se zasloužili o to, že tyto práce nezapadnou – především Jiřině Vorlové a také Darth Zíře jako pořadatelům této antologie, autorce obálky Kateřině Horové, Lucasovi, který přijal Kočas tam, kam patří, totiž na Parcon, a v neposlední řadě Tomáši Jirkovskému, který se postaral o to, aby všechny

ty kilobajty získaly hmotné tělo.

Pagi

Kompletní výsledky 28. ročníku CKČ

Pro výpočty bodového hodnocení je používán tento vzorec: *Součty = suma získaných bodů – viz počet získaných n-tých míst, n-té místo je ohodnoceno 60/n body (60, 30, 20, 15, 12, 10)*. Je-li na začátku řádku =, došlo u povídek ke shodě bodů a jsou zařazeny na stejné pořadí.

S tučně uvedenými příspěvky se můžete seznámit ve sborníku *Mlok 2009*, kurzívou jsou povídky otištěné v *Kočasu 2009*, díla označená (*) jsou plánována pro *Kočas 2010*.

Mikropovídky:

#	body	1	2	3	4	5	6	Autor: Povídka
1	538	2	4	6	2	9	4	Plaček Petr: Ťuky, ťuky
2	478	-	6	8	6	4	-	Kovanicová Tereza: Konkurence
3	437	1	3	5	7	1	7	Nováková Julie: Bezpečnost nade vše
4	405	1	1	2	11	5	5	Sterzik Daniel: Pizďuk
5	392	1	3	3	4	6	5	Mazurek Jiří: Rodinné tajemství
6	361	-	4	4	5	3	5	Rečková Jana: Já, hromada šrotu
7	345	2	-	4	5	5	1	Lukačovičová Lucie: Zastavárna
8	334	2	-	3	2	2	10	Rusková Dana: Přivřené oči
9	327	2	2	5	1	1	2	Branda Luboš: Zákaznická linka Smrti (*)
10	323	1	1	4	5	4	3	Heisler Martin: Chlad rezavých mečů
11	318	2	1	4	2	4	1	Hrubá Irena: Setřený Zeus (*)
12	305	2	-	2	3	5	4	Ventluka Jiří: Cesty
13	293	1	-	3	5	4	5	Bittner Václav: Brusinkový terč
14	281	1	3	2	1	3	4	Obluk Pavel: Opravdu poslední díl Harryho Pottera
15	279	-	4	1	5	2	4	Koutný Martin: Sociální zabezpečení
16	259	-	-	-	7	7	7	Gilar Martin: Zábor (*)
17	237	-	3	1	3	6	1	Štarková Petra: Krvavý chléb
18	216	1	2	-	2	3	3	Matoušková Tereza: Zlomený hřeben královny noci (*)
19	214	-	2	1	4	2	5	Březina Milan: Pavilon číslo 4
20	210	-	4	-	-	5	3	Veselá Hanina: Černá osmička
21	187	-	1	3	3	1	4	Jiráek Jaroslav: Jméno noci
22	180	-	1	2	2	5	2	Páleník Ondřej: Na věky
23	179	1	1	-	3	2	2	Martínková Natálie: Konkrétní řešení
24	177	1	1	3	1	1	-	Tokoš Tomáš: It's a boy
25	172	1	1	3	-	1	1	Ferko Miloš: Zrod písně
26	157	-	2	3	1	1	1	Sedláček Jiří: Ostrov mrtvých ryb
27	152	-	2	1	2	1	3	Kovářík Pavel: Rekrutova žena
=	152	-	1	2	2	1	4	Kotouč Jan: Těžká povinnost
28	133	-	-	2	1	4	3	Ryzá Markéta: Předtucha
29	119	-	-	-	5	2	2	Spítek Roman: Konference
30	117	1	-	-	1	1	3	Hruška Roman: Ukřižovaný
=	117	-	1	-	3	1	3	Páleník Ondřej: Sny
31	114	-	-	3	2	2	-	Řezníček Oldřich: Podivný mladík
32	107	-	-	3	1	1	2	Šimek Zdeněk: Útěk
33	101	-	-	-	1	3	5	Němec Vladimír: Výjimečná mutace
34	100	-	1	-	2	-	4	Nováková Julie: Svička
35	94	-	1	-	-	2	4	Hezký Petr: Bacha, už zase prší

36	89	-	-	1	3	2	-	Weber Rastislav: Bábkar
37	86	-	-	1	-	3	3	Štajer Milan: Dálnice, 2 58
38	82	-	1	-	-	1	4	Streck Adam: Matematika reality
39	81	-	-	-	1	3	3	Výstrková Vendula: Od zimy do jara
40	77	-	-	-	1	1	5	Štarková Petra: Dar života
41	72	-	-	1	2	1	1	Svobodová Ivana: Kuchař
42	71	-	-	1	1	3	-	Bittner Václav: HeadHunters
43	63	-	-	-	1	4	-	Majáková Denisa: Divoké labutě
44	62	-	-	-	2	1	2	Ventluka Jiří: Výlet
45	52	-	-	2	-	1	-	Talafús Martin: Kuchyně
46	50	-	-	-	2	-	2	Majáková Denisa: Čínská mince
47	12	-	-	-	-	1	-	Charvát Jiří: On a ona
48	10	-	-	-	-	-	1	Ratislavová Vlasta: Nezvaný neznámý
49	0	-	-	-	-	-	-	Ratislavová Vlasta: Poselství?

Krátké povídky:

#	body	1	2	3	4	5	6	Autor: Povídka
1	454	2	5	2	4	2	6	Koutný Martin: Zádušní mše za Supermana
2	395	3	4	2	3	-	1	Mls Ivan: Nebe na útěku
3	349	2	-	1	7	7	2	Spítek Roman: Terakotová armáda
4	325	-	3	4	3	5	5	Nováková Julie: Ve znamení Štěstény
5	321	2	2	1	3	3	4	Sterzik Daniel: Stryga
6	292	-	4	1	4	6	2	Kováčková Hana: Přej si!
7	268	1	4	-	2	4	1	Berka Tomáš: Cech vrahů nevíňátek
8	267	2	1	3	1	1	3	Štajer Milan: Treký Žó a díra v hájveji (*)
=	267	1	-	3	3	6	3	Robertová-Michalová Anna: Patrik (*)
9	255	-	3	1	3	5	4	Hůla Stanislav: Kam draci nelétají (*)
10	253	1	1	3	1	4	4	Knápek Zdeněk: Panenská svíčková
11	249	-	1	6	1	2	6	Prášková Markéta: Znamení samoty
12	236	-	1	5	4	3	1	Kovanic Jan: Láska nebeská
13	232	1	-	2	4	1	6	Prášková Markéta: Vůdce
14	231	-	2	1	5	3	4	Heisler Martin: Traktorová symfonie
15	227	1	1	3	1	1	5	Droppová Zuzana: Výřah – příběh Tia Holzmana
16	219	1	-	4	3	2	1	Procházková Kamila: Nutné zlo
17	204	1	-	-	4	2	6	Štěpánková Jana: Tanec pro vítěze
18	191	-	1	4	3	3	-	Košák Roman: Průser Milana Duby
19	184	-	1	2	4	2	3	Hezký Petr: Botanický objev století
=	184	1	1	1	2	2	2	Mls Ivan: Tréninková mise
20	180	-	1	2	2	5	2	Nováková Julie: Legenda o šepotu hvězd
21	176	-	3	1	2	3	-	Štarková Petra: Beta-read aneb Jak nenapsat fantasy povídku
22	164	-	-	3	2	2	5	Plaček Petr: Klamavá reklama
23	163	1	-	-	1	4	4	Mayerová Veronika: Neopakuj chyby své matky!
24	161	-	-	2	3	3	4	Vašíčková Markéta: První setkání
=	161	-	-	4	3	3	-	Tučka Daniel: Zatmění

25	159	-	2	2	1	2	2	Urbánek Daniel: Štvancem navždy	9	407	-	3	3	7	6	8	Rauschgoldová Scarlett (Darth Zira): Případ ze Zlaté brány (*)
26	139	1	1	-	1	2	1	Hrubý Pavel: Hůlka Vardy	10	406	1	8	2	-	3	3	Nováková Julie: Atamansi (*)
27	137	-	2	1	1	1	3	Ventluka Jiří: Generálův omyl (*)	11	380	-	3	3	6	5	8	Březina Milan: Soudce Fred
28	127	-	1	1	3	1	2	Ryzá Markéta: Mokumo	12	332	1	2	5	4	1	4	Rohlík Jindřich: O čarodějce, která to fakt chtěla
29	126	1	-	1	-	3	1	Peřina Karel: Odklad	13	324	1	4	1	4	2	4	Vašíček Milan: Zahradní lovci
=	126	-	3	-	-	3	-	Dušek Pavel: Všechno se mění	14	323	1	3	3	3	4	2	Pitzmos Aleš: Ostrov (*)
30	122	-	1	3	-	1	2	Streck Adam: Co zabilo kočku	15	293	-	-	2	5	9	7	Štěpánková Jana: Dračí krev
=	122	-	-	-	6	1	2	Láf Petr: Noc v chrámu	16	273	1	2	2	3	4	2	Mls Ivan: Slunci vstříc
=	122	-	1	2	2	1	1	Beranová Jana: Naše malá holčička	17	270	2	2	-	4	-	3	Talafús Martin: Změnit svět
31	111	-	-	-	3	3	3	Berková Zina: Nejcennější relikvie	18	267	1	-	3	1	6	6	Rusková Dana: Rozvzpomínání
32	110	-	2	-	2	-	2	Červenka Pavel: Kdyby	19	255	-	-	3	5	5	6	Talafús Martin: Hořící žirafa
33	104	-	-	1	2	2	3	Peřinová Václava: On se konečně rozhodl	20	250	-	-	2	6	5	6	Bím Denis: Oči cudzince
34	102	-	1	1	2	1	1	Bombová Eva: Lýsistrata 2111	21	213	-	-	4	3	4	4	Mrkvíčka Jan: Lidem není pomoci
35	101	-	-	2	1	3	1	Hloušek Jan: Výzkumný úkol	22	201	-	2	1	1	3	7	Vaniček Lukáš: Taková normální do- náška
36	95	-	-	2	1	-	4	Beránková Růžena: Pentaedr	23	195	-	1	1	3	5	4	Nováková Julie: Okno do vzpomínek
37	92	-	-	2	2	1	1	Křesina Lukáš: Černé sněženky (*)	24	181	-	-	3	3	3	4	Lukačovičová Petra: Co všechno zžernalo
38	83	-	-	-	1	4	2	Vavříčka Jan: Časová brána	25	176	-	2	2	-	3	4	Peřinová Václava: Krev rodu
39	77	-	-	-	3	1	2	Bittner Václav: Mám rád párek v rohlíku	26	154	1	-	2	-	2	3	Novotný Martin Vilém: U-455
40	76	-	-	1	-	3	2	Heisler Martin: Blízká setkání	27	153	-	-	1	1	4	7	Plaček Petr: Incident v Bodu
41	71	-	-	-	1	3	2	Hrnčír Daniel: Výlet	28	150	-	1	1	2	5	1	Bím Denis: Zbohom
=	71	-	-	-	1	3	2	Hloušek Jan: Potíže s pamětí	29	143	-	1	1	1	4	3	Droppová Lucia: Dokonalé štěstí
42	60	-	1	-	-	-	3	Flašar Jan: Poslední svítání	30	105	-	-	1	3	-	4	Chovanec Ján: Voracitas
43	56	-	-	-	-	3	2	Hůla Stanislav: Kdo chce s vlky žít ...	31	104	-	1	-	-	2	5	Hrnčír Daniel: RY1299
44	54	-	-	-	-	2	3	Hrnčír Daniel: Soška Orha	32	64	-	-	-	-	2	4	Hrnčír Daniel: Pozitronové myšlenky
45	52	-	-	2	-	1	-	Kovářík Pavel: Spolužáci	33	55	-	-	-	3	-	1	Charvát Jiří: Vládci citadely
=	52	-	-	1	-	1	2	Sloup Josef: Den, kdy zmizely stíny	34	25	-	-	-	1	-	1	Kumherová Jana: Šílenství důvěry
46	50	-	-	1	-	-	3	Kochlica Martin: Sukcesia									
47	47	-	-	-	1	1	2	Sterzik Daniel: Kolumbovo vejce									
48	45	-	-	-	1	-	3	Němcovi Kateřina a Vladimír: Den, kdy jsme zůstali sami									
49	40	-	1	-	-	-	1	Vrtěna Jan: Zurna									
50	35	-	-	-	1	-	2	Jaroš Ondřej: Není krev jako krev									
51	32	-	-	-	-	1	2	Láf Adam: Uklízeč									
52	20	-	-	-	-	-	2	Ošřádalová Lenka: Střípky osobnosti									
53	12	-	-	-	-	1	-	Majáková Denisa: Zavřené, otevřené oči									
54	10	-	-	-	-	-	1	Kumherová Jana: Věk slonů									

Povídky:

#	body	1	2	3	4	5	6	Název
1	563	4	3	4	5	4	3	Rečková Jana: Nebylo ráno
2	547	4	2	4	5	6	2	Tučka Daniel: Zkratky
3	524	3	3	5	8	2	1	Kovanec Jan: Maximální andělé
4	516	2	3	7	6	3	4	Němec Vladimír: Lepší svět
5	462	1	4	7	2	6	4	Plaček Petr: Šamanův úkol
6	443	1	3	6	5	4	5	Tučka Daniel: O Největším z mágů
7	430	1	5	4	2	5	5	Hloušková Zuzana: Srdce z kamene
8	412	1	2	5	6	6	3	Mudrochová Anna: Dar života, dar smrti (*)

Novely:

#	body	1	2	3	4	5	6	Autor: Novela
1	670	2	13	4	4	-	2	Rečková Jana: Se svědomím i bez
2	540	4	2	7	4	-	4	Turčany Roman: Khaar vzdorující
3	461	3	2	4	5	3	3	Jirák Jaroslav: Soumrak (*)
4	328	-	3	5	4	4	3	Šochová Anna: Možná mě zabiješ
5	323	-	2	4	5	4	6	Čermáková Libuše: Mánie
6	298	1	3	3	-	4	4	Novotný Jiří (Laurent Cellier): Ztra- cené písně menhiru
7	290	2	2	2	2	-	4	Peroutka Martin: Příběhy z Cesmíny
8	250	-	1	1	4	5	8	Šlechta Jan: Hlavice rakety, jádro atomu
9	225	-	2	3	5	-	3	Háber Stanislav: Oskarova cesta
10	218	-	-	4	2	4	6	Kubec Daniel: Krvavé slzy
11	208	1	-	1	2	4	5	Knápek Zdeněk: Conan a Druidský stát rudého triskeles
12	194	-	2	1	-	2	9	Havlíková Kateřina: Legenda o Bf- lém drakovi
13	85	-	1	1	1	-	2	Černoch Viktor: Lord of the JRRings (Pán Przněňů)

Vyhlášení 29. ročníku Ceny Karla Čapka

Československý fandom vyhláší 29. ročník literární soutěže Cena Karla Čapka.

Své práce žánru sci-fi, fantasy nebo hororu s fantastickými prvky psané česky nebo slovensky zasílejte v **elektronické formě** nejlépe emailem, možno též na CD, DVD či disketě, a **současně ve čtyřech čitelných papírových kopiích** (anonymní výtisky bez uvedení jména autora) na adresu administrátora:

Jiřina Vorlová, Mariánská 401/41, 142 00 Praha 4 – Lhotka (e-mail AQUILA@ALTAR.CZ nebo AQL@SEZNAM.CZ)

Do obálky prosíme přiložte:

1) **průvodku** obsahující vaše jméno, přesnou adresu, kontaktní email, telefon a názvy všech zaslanych soutěžních prací – u povídkových kategorií lze soutěž obelstít nejvýše dvěma pracemi v každé kategorii, kategorie novela je omezena na jediný příspěvek od autora. Můžete uvést i orientační počet znaků (včetně mezer). Kontrolu přesného počtu znaků a zařazení do příslušné kategorie podle rozsahů uvedených níže provede administrátor.

2) **čestné prohlášení**, že soutěžní práce dáváte k dispozici organizátorům soutěže pro jedno otištění bez nároku na honorář.

Upozorňujeme na omezení počtu prací od jednoho autora a na povinnost zasílat jak papírovou, tak elektronickou formu práce. Rozhodně však nelze považovat za elektronickou kopii os-

kenovaný text jako sled obrázků či formát PDF. Nejvhodnější je formát DOC z Microsoft Wordu, RTF či prostý TXT (v rozumném kódování).

Do soutěže nemohou být zařazeny práce, které se již zúčastnily některého z předchozích ročníků, byly již publikovány v oficiálních tiskovinách či na internetu nebo jsou současně přihlášeny v jiné soutěži celostátního významu!

Vymezení soutěžních kategorií je následující:

- mikropovídka – max. 9 000 znaků (včetně mezer)
- krátká povídka – 9 001 až 30 000 znaků
- povídka – 30 001 až 90 000 znaků
- novela – 90 001 až 450 000 znaků
- Práce delší 450 000 znaků (včetně mezer) nebudou do soutěže zařazeny.

O přesném zařazení do kategorie rozhoduje administrátor soutěže.

Uzávěrka tohoto ročníku soutěže je 30. listopadu 2009. Práce doručené po tomto termínu budou po dohodě s autorem zařazeny do následujícího ročníku. Slavnostní vyhlášení výsledků proběhne na Parconu koncem srpna 2010 v Českém Těšíně; tento con získal status Euroconu.

Bližší informace podá administrátor nebo je lze najít na <http://www.fandom.cz/>.

Těšíme se na vaše příspěvky!

Jiřina Vorlová

Zlatá zebra

se letos opět vydala na Parcon do Plzně, aby tam vypila nějakou tu Plzíňku a zároveň aby se sblížila se svou novou majitelkou.

První záměr splnila, druhý bohužel ne, neboť vítězka tentokrát dala přednost jinému rozptýlení, než je to scifistické. Zebříčka je tedy zatím ustájena u mne a čeká, kde se se svou novou paní konečně setká...

A o kom že je vlastně řeč? Já to stále ještě neprozradil? – Jde o autorku na prvním místě výsledkové listiny Zlaté zebry 2009, která je zde:

1. Jana Dvořáčková: Zpěv nekonečna
2. Libuše Čermáková: Lapač snů
3. Pavel Červenka: Konečně jsou tady

Další pořadí:

- Petr Řihánek: Táňa
 Zdeněk Jarchofský: Pod rudým měsícem
 Daniel Tučka: Vyryto v prachu
 Milan Štajer: Invejdr
 Denisa Majáková: Houstone, máte problém
 Jiří Svoboda: Zcizená víra
 Jitka Bolechová: Z jiných světů

Takto tedy dopadl zápas povídek na naše letošní téma, kterým bylo: „**Houstone, máte problém**“. Výhercům gratulujeme, všem autorům děkujeme a těšíme se na příští ročník, který zadá nové, i nám dosud neznámé téma.

Výsledky dosavadních dvanácti ročníků a časem i vyhlášení toho třináctého naleznete na [zz.arbez.cz](http://www.zz.arbez.cz).

Všechny povídky jsou otištěny ve sborníku.

Jméno sfk Zebra ještě jednou gratuluje a děkuje

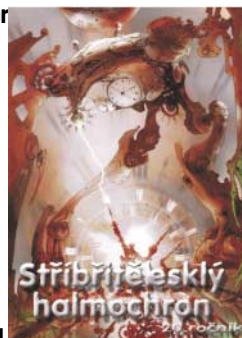
Doktor

O stříbřitě lesklý halmochron (20. ročník)

Dnes jen stručně:

1. Jan Kovanic: Jak zabít bratra
2. Petr Plaček: Stroj času není
3. Josef Spurný: Hvězdám na dosah
4. David Tučka: Čas jsou peníze
5. Vladimír Němec: Pošetilá náhoda

Podrobnější informace příště.

red.

A trochu statistiky na závěr:

Počet přijatých příspěvků: Mikropovídka 51 od 44 autorů, Krátká povídka 62 od 54 autorů, Povídka 34 od 28 autorů, Novela 13 od 13 autorů.

Celkem 160 prací od 106 autorů – 28 přispělo do dvou kategorií, 3 do tří kategorií, nikdo do všech čtyř.

Jeden autor poslal 6 příspěvků, jeden 4, několik 3.

Poměr mužů a žen: 67/38 + jedna smíšená autorská dvojice.

Jiřina Vorlová

Česká sci-fi v červencové Koreji

Letos v létě se uskutečnila první společná česko-korejská sci-fi akce – na Dálný východ totiž na pozvání Velvyslanectví ČR v Soulu a organizátorů největšího asijského žánrového festivalu PiFan přicestovali Ondřej Neff s Ljubou Krbovou. Svůj dvou-týdenní pobyt rozdělili mezi poznávání Korejského poloostrova a účast na 13. ročníku Pučchonského mezinárodního festivalu fantastického filmu (Bucheon International Fantastic Film Festival – www.pifan.com).

Hned na začátku svého pobytu představil Ondřej Neff českou sci-fi na setkání v české restauraci Castle Praha v korejském hlavním městě Soulu, jehož se zúčastnili také dvě desítky korejských autorů, editorů a překladatelů sci-fi. Autorské setkání bylo uvedeno promítáním klasického filmu Ikarie XB-1 a po skončení setkání si zhruba půl stovky účastníků mohlo prohlédnout také improvizovanou výstavku několika desítek současných i historických českých knih tohoto literárního žánru. Setkání otevřelo nové možnosti pro překlady obou literatur, první korejská sci-fi povídka by měla brzy vyjít v českém překladu v Ikarii, korejský magazín Fantastique zase přeloží povídku Ondřeje Neffa.

Ondřej Neff se také zúčastnil několika besed spojených s promítáním trojice českých žánrových filmů v rámci festivalu

PiFan. Krátce prezentoval film Tajemství hradu v Karpatech a společně s Jaroslavem Olšou, jr. a korejským kritikem a vydavatelem Pak Sang-džunem pak v hodinovém rozhovoru s diváky představili současnou českou fantastiku po promítnutí filmu Choking Hazard. I tento festival by v dalších letech měl prezentovat českou fantastickou tvorbu, v úvaze je retrospektiva Karla Zemana nebo Juraje Herze.

Další informace budou průběžně publikovány na webu českého velvyslanectví – www.mzv.cz/soul.

Jaroslav Olša, jr.

Popisky k fotce.

vpředu: autorka a překladatelka Song Kjong-a, Ondřej Neff, Ljuba Krbová, velvyslanec ČR Jaroslav Olša, jr., historik korejské science fiction a editor nakladatelství Ungdžin (Woongjin) Pak Sang-džun, autorka

a překladatelka I Su-hjon,

vzadu (l-p): Pe Jun-ho, který řídí fandomovou sci-fi knihovnu, šéfredaktor sci-fi časopisu Fantastique Čong Song-won, autor a překladatel Čo Se-džin, autor Pak Song-hwan, autor a překladatel Kim Čchang-gju, předseda klubu Joy SF Čon Hong-sik, překladatel Ko Ho-gwan, ředitel fanouškovského nakladatelství Book of Miracle Kim Mjong-čchol, autor Kim Sang-hjon a spisovatelka Kim Po-jong

foto: I Hi-suk

Porotci CKĚ 2009

Porotce	m	k	p	n	Porotce	m	k	p	n	Porotce	m	k	p	n
Andrea „Tiri“ Belzová	A	–	A	–	Lukáš Křesina	–	–	A	A	Zdeněk Rampas	A	–	–	–
Karel Blažek	A	A	–	A	Stanislava Lálová	A	A	–	–	Scarlett „Darth Zira“ Rauschgoldová	A	A	–	A
Jiří „Chorsukong“ Borský	A	–	–	–	Lenka Macková	–	A	–	–	Roman Rybenský	–	A	A	A
Egon Čierny	–	–	–	A	Jiří Málek	A	A	–	A	Ivana Solničková	–	A	–	–
Michal Diatka	A	A	A	–	Iveta Mamčáková	A	A	A	–	Robert Spousta	A	–	–	–
Jitka Doležalová	A	A	A	–	Natália Martínková	–	–	A	A	Tamara Spoustová	–	–	–	A
Zdeňka Drapáčová	A	A	A	A	Pavel „Tarzan“ Mikuláščík	A	–	A	–	Pavel Stanke	A	A	A	–
Miloš Ferko	–	–	A	–	Lenka Mikuláščíková	A	–	–	A	Rastislav Šarišský	–	A	–	–
Milan Fuček	–	A	–	A	Dana Němcová	A	A	–	A	Slavoj Ševců	A	A	A	A
Blanka Fuceková	A	A	–	–	Bára Němcová	–	A	A	A	Jan Šlechta	–	–	A	–
Petr Heteša	A	A	A	–	Vladimír Němec	–	–	–	A	Tomáš Štípský	–	–	–	A
Mirek „Jerson“ Hokeš	A	A	A	–	Jan „Gilhad“ Obdržálek	A	A	A	–	Zdenka Štouračová	A	A	A	A
Hana Houzarová	–	–	A	A	Jarka Pavlíková	–	–	–	A	Jana „Borg“ Šturmová	A	A	–	–
Roman „Doktor“ Hruška	–	A	A	–	Zbyněk Pěchula	A	A	A	–	Jan Vaněk	A	A	A	A
Vladimír Hynek	A	–	–	–	Václav Pěchula	A	–	A	–	Iva Vávrová	A	–	–	–
Miroslav Janáč	A	A	–	–	Hana Pěchulová	A	A	A	–	Ľubomír „Dáreček“ Záborský	A	A	A	A
Zuzana „Lament“ Kocurková	A	A	A	A	Michael „Střelec“ Pešťák	A	A	A	–	Alexandra Zahradníková	–	–	A	–
Martin Koutný	–	–	A	A	Jaroslava Píšová	A	A	A	–	Mirka Zvědělíková	A	–	–	–
Jan Kovanic	–	–	–	A	Mário Polány	A	–	–	–	Božena „Bf“ Žaludová	–	–	–	A
Roman „Randalf“ Kresta	A	–	–	A	Ivo Poledník	–	–	A	–					
Iva Kršňáková	–	–	A	A	Laura Polónyiová	A	–	–	–					

Krutá něha ve snovém oparu

Pokus o rozbor tvorby nedávno vydané sbírky povídek

Pavel Renčín – *Beton, kosti a sny*

Pavel Renčín vydává sborník deseti (nejlepších?) povídek. Jeho románová tvorba (*Nepohádka*, *Jméno korábu*, *Zlatý kříž* a elektronicky *Labyrint*) už vešla do obecného povědomí, oproti tomu tvorba povídková jako by byla opomíjena. Sborník *Beton, kosti a sny* tuto chybu napravuje a servíruje čtenářům Renčínovy povídky na stříbrném podnose. A jako všechno, co Renčín dosud vydal, i toto stojí za to.

Ingredience – kosti

Beton, kosti a sny – jak to zní? Jak to chutná, milý čtenáři? Jak to voní? Každý, kdo chce číst Renčínovy povídky, nesmí se bát vnímat, vnímat všemi smysly, vnímat do konečků nervů, cítit lechtání v kořínkách vlasů. Teprve tehdy je dojem úplný. Už sám název – zdánlivě neslučitelná stojí slova hrdě vedle sebe, prorůstají mozkovými závity a vytváří jasný obraz, který není lehce pochopitelný. Beton, kosti a sny. Tři slova, každé z jiného světa. Tyto světy se na zlomky vteřin stávají skutečností.

Beton – jádro, skutečnost. Tvrdá, šedě nevzhledná hmota, která se dá tvarovat, používá se na ty nejhrubší práce, a jakmile jednou ztvrdne, nikdo s ní nic nepořídí. Paneláky, dálnice, základy budov, kanály, hlouběji a hlouběji. Beton prorůstá světem, tvoří základy civilizace a zdánlivě nezničitelný se vysmívá přírodě. Zdánlivě – tuhle se oddrolí, tam si krysy vytvoří hnízdo, jinde skrz nepoužívanou silnici prorůstá tráva.

Kosti – páteř a klouby. Příběh nevystavíte z ničeho. Je třeba ohebné kosti; ta se obalí masem, vzniknou svaly, žíly a tepny, kterými proudí krev a život; a ani to by nestačilo – všechno zabalíme do kůže. Příběh přece musí vypadat k světu. Ale základem jsou kosti. Tvrdý materiál, díky kloubům ohebný, ale zároveň křehký. Spisovatel je tyran. Čas od času láme ruce i nohy, aby léčivým balzámem příběh uzdravil. Nebo aby jej nechal v bolestech zemřít.

Sny – neuchopitelné, křehké vlákno, jemné předivo z hedvábí. Materiál, kterým se betonový základ a neohebná páteř zahalí v nepoznatelné, nové a originální. Materiál z nejměnějších, nejprchavějších. Materiál, který nepodléhá zkáze. Sny jsou jedinečné. Sny o létání. Sny o padání. Noční mýry. Sny romantické, erotické, dobrodružné, chaotické, hrdinské, zbabělé. Beton lze rozbít, kosti lze zlomit, ale sen, sen, ač tak křehký, je materiál z nejepevnějších.

Kam s ním? – beton

Antonín K. K. Kudláč píše v doslovu „*Byl jsem ostatně dlouho přesvědčen, že z Renčina jednoznačně vyrůstá autor literatury pro mládež, což se nakonec nepotvrdilo.*“ (s. 198) Ano. *Což se nakonec nepotvrdilo*. Sbírká deseti povídek – údajně „to nejlepší“ – nejenže není pro děti, z velké části je přímo hororová. Na druhou stranu, při vzpomínce na Roalda Dahla (*Matilda a Karlík a továrna na čokoládu* vs. mnoho povídek) nebo Clivea Barkera (*Abarat* vs. *Knihy Krve*) nelze opominout spřízněnost pohádky s hororem (respektive spřízněnost mezi spisovatelé, kteří se zabývají obojím). *Nepohádka*, až na pár výroků a situací nevhodných pro děti (pamatujete, kam byl poslán kouzelný dědeček?), by jako dobrodružný příběh pro desetileté obstála. „Vážné téma“ nemoci dávno není v literatuře pro děti tabu (viz Březinová: *Lentilka pro dědu Edu* – doporučeníhodná četba o tom, kterak informovat předškolní mládež o existenci Alzheimerovy choroby). Ale budiž, řekněme, že Renčín tedy není pro děti. Kdo jej ale má číst?

Pro čtenáře „vážné“ a klasické literatury je Renčín málo reálný, pro ortodoxní fantasmagie reálný příliš. Čte-li Howarda nebo Tolkiena se nedostane ani hrdinských kousků svalovců s malým mozkiem a velkým mečem, ani velkolepých ság s prpracovanými dějinami, vlastními jazyky, národy a jedním velkým Zlem kdesi na východě. Nejbliže se Renčín v povídkách blíží magickému realismu, ale na Coelho rozdává málo moudrých životních rad a na román typu Bulgakovova *Mistra a Markétky* nebo Márquezových *Sto roků samoty* se zatím neodhodlal. Renčín je svůj. K tomu patří i oscilace mezi žánry, klíčování mezi realitou a sněním nebo pečlivě vybrané nevybíravé promluvy postav (už jsme tu měli situaci s pohádkovým dědečkem) v kontrastu s až impresionismem některých povídek. Bývá řazen do škatulky „městská fantasy“, což mu ovšem nebrání, aby v posledních týdnech nepřišel s historickou fantasy povídkou *Memento mori* (ve stejnojmenné antologii Ondřeje Jireše) nebo s „okultní detektivkou“ (slovy Antonína K. K. Kudláče) *Balada krve* (závěrečná povídka knihy *Beton, kosti a sny*).

...a sny

Troufáš si na *Beton, kosti a sny*, odvážný čtenáři? Nebojíš se pohlédnout do zákutí reality, do hlubin řeky fantazie, na hranici ostrou jak ostří katany? Do světa, kde létají zlatí draci nad nemocničními pokoji osvětlenými svíčkami, kde si loutky půjčují lidské hlasy, aby je už nikdy nevrátili, kde oběti

tyranů zbožňují své trýznitele a krysy vládnu městům, která si v ranním oparu začínají uvědomovat sebe sama? Nahlédni za záclonu reality. Tančí mezi vločkami fantazie. Ale dej pozor – dotkne-li se Tě jediná, budeš ztracen a nikdy nenalezneš cesty zpět. Zakousni se do palety příchutí. Možná si vylámeš zuby na betonu. Možná v kostech už dávno není morku, možná jsou naopak ještě obalené živým masem. Nebojíš se ochutnat sny? Vypadají k nakousnutí, ale nejsou než vzduch. Někdy stačí zavřít oči, sny se stávají skutečností, beton se rozplývá na jazyku a z kostí je jemné koření. Někdy stačí zavřít oči a jít. Na své cestě potkáš mnohá nebezpečí. Obrazy, z nichž Tě bude mrazit do morku kostí. Na které nikdy nezapomeš. Tři páry dětských papuček před pokojem smrti. Zahradníka, donuceného cizí vůlí k sebevraždě dřevěným proutkem. Těla rozpáraná na cary. Nesmíš se nechat. Musíš bojovat a číst dál. Krev za krev. Něhu za něhu.

Krutá něha ve snovém oparu

Což se nakonec nepotvrdilo. Zatím je předčasné hodnotit. Ale všimněme si, jak se Renčínova povídková tvorba liší od románové. *Nepohádka, Jméno korábu* i *Zlatý kříž* jsou pro děti/dospívající jednoznačně vhodné. Příjemné, kvalitně napsané čtení s pohádkovými bytostmi a dobrodružnou zápletkou (ke *Jménu korábu* si na tomto místě přidejte otazník). Po přečtení recenzovaného výběru by část dětí některé povídky nepochopila. A další část by v noci nemohla hrůzou usnout. A. K. K. Kudláč tento fakt podceňuje a akcentuje pouze *Loutkové divadlo*, „*první (a dosud vlastně jediný) Renčínův čistý horor*“ (s. 196). Nevím, co přesně je „čistý horor“, ale příběh s přívlastkem „hororový“ jsem napočítal pět až šest.

Chcete-li poznat tajemství Renčínovy poetiky, potřebujete tři základní ingredience – motiv dítěte, tématika (nevybírám si jednoduchá témata) a propojování reality s fantazií. Nejvýraznější a nejsilnější se tyto tři motivy projevují v asi nejlepší povídce *Na křídlech zlatých draků*. Motiv dítěte je zastoupen pouze ve vzpomínkách, příběh má zato velký přesah, který z ní dělá spíše „vysokou“ literaturu než fantasy. Důležité je pro Renčina i pozadí příběhu, které bývá v kontrastu s jeho obsahem. Čtenář může mít požitek z příběhu samotného, ale uvědomí-li si, z čeho povídka vychází, výsledný pocit se často diametrálně promění. Úvodní *Jen tančí, nemluví, nespí* nabízí podobné propojení světa fantazie a reality jako *Na křídlech zlatých draků*. Dokud se čtenář v *Doslovu* nedozví, že jde o reakci na případ Nataschi Kampuschové, působí povídka poněkud zmateně. S Nataschou Kampuschovou zapadne poslední dílek mozaiky a objeví se obraz hrůzného pozadí – a přitom povídka působí téměř pohádkově. Podobnou (ne)jdylou je

Loutkové divadlo. Obsahuje všechny tři renčínovské ingredience a jeho pozadím je druhá světová válka, resp. motiv holocaustu.

V *Loutkovém divadle* a *Čarodějově domě* jsou děti hlavními postavami, v povídkách *Tři páry papuček*, *Ukolébavka pro město krys* a *Balada krve* postavy neopomenutelné a potřebné. Nejslabší povídkou je *Ukolébavka pro město krys*. Objevila se ve sborníku *Pod kočičími hlavami*, a ač je její základní myšlenka dobrá (podobná jako ve *Třech párech papuček*), provedení je nešťastné a neslučitelné s tím, co se v povídce (pod povídkou?) děje. Místo této povídky bych si ve sborníku dokázal představit např. *Dračí hvězdu* nebo některou další z povídek, na které se nedostalo. *Čarodějův dům*, *Tři páry papuček* a v zásadě i *Loutkové divadlo* zpracovávají motiv dítěte jako něčeho výjimečného, s absolutní silou (ono to tak v oblasti fantazie víceméně je!), silou, která je potřebná k záchraně... něčeho nebo někoho. Vzpomenete si na *Nekonečný příběh*? Renčín rozehrává podobné partie na vlastních šachovnicích.

Balada krve je jedinou prací, která dříve nebyla publikována. Je napsána přímo pro *Beton, kosti a sny* a splňuje „renčínovitost“ v tom, že jde o překvapení. V hlavní roli Policie ČR, v roli záporníka čarodějnice jako vystříhnutá ze *Záhady Blair Witch* a někde mezi tím mnoho literů krve, zabitých, špetka mysterióznosti... no zní vám to jako Renčín? Chtě nechtě, Renčín to je – a dočkáme se i dětí. Je tu ještě další prvek – jméno hlavního hrdiny. Po Jáchymu Vlčkovi a Václavu Vranovi přichází na svět Filip Bída. O tom, zda se dočkáme pokračování *Balady krve*, můžete nyní rozhodnout i vy na stránkách – je to jiný Renčín, to ano, ale každý Renčín je jiný. A každý si najde

svého Renčina.

Doslov

Beton, kosti a sny. Jaké to bylo, čtenáři? Ne milý, ne odvážný. Ty, který víš, který ses prokousal pergamenovými stránkami knihy s obrazem meče na obálce. Meč – boj. Zeď – realita. Rozbité zrcadlo – krajina fantazie. Symboly jsou všude. A v povídkách vlastně není nic nového. Ukryté tajemství, tajemství z nejtajnějších, ví každé malé dítě. Škoda, že s věkem se zapomíná. Zapomíná se na to, že pod postelí bydleli každou noc upíři a že za tamhleto uvolněnou cihlou byl svět skřítků. Zapomíná se, že blikající lampička je uvězněná víla a že v každém rybníku žije vodník – jen se opovažte zatahat za pentličky! Zapomíná se, že hluboko v lesích stojí chaloupka na kuří nožce a že na nebi létají zlatí draci. Hlavně na ty draky...

Hodnocení: 90%

Jan Křeček

Civilizační šok: Vyprávění pojaté jako příručka pro potenciální emigranty

Část dvacátá první: Tahle země není pro vandráky

V patnácti letech jsem objevil kouzlo vandru. Tím nemyslím tramping, kovbojské rekvizity mi moc neříkají. Vandr jsme cháпали jako únik od rodičů, učitelů a reálného socialismu. V letech dospívání jsme s kamarádem prošli kus Čech a ani nám nevadilo, že mapy končí na hranicích a za nimi je z důvodů utajení místo západního Německa a Rakouska jen jednolitá zelená plocha.

Vždycky, když se vracím na skok do Čech, snažím se vyšetřit pár dní a vyrazit ven. Vandrování získalo nádech nostalgie návratu do zašlých časů mládí. I když už nespíme pod širákem a trasu plánujeme s pomocí internetu, daří se nám vrátit čas. Mám pocit, že můžu jít, kam mě nohy zanesou a tahle země mi patří.

Přestože jsme procestovali USA křížem krážem, tenhle subtilní pocit mi pořád schází. Amerika se pěšky projít nedá. Je moc velká a divoká a všechno v ní vlastní někdo jiný. Ve většině států se nesmí stopovat a hledat u nádraží začátek turistické značky je bláhovost. Vlastně nenajdete ani to nádraží, většina měst je dávno zrušila. Z bývalých stanic jsou rozvaliny, koleje jsou vytrhané, aby nepřekážely autům.

Před pár lety jsem si po vědecké konferenci v Praze zahrál na domorodého průvodce a pozval své americké kolegy na výlet. Během tří dnů jsme prošli okolí Berounky po cestách i necestách. Když jsme se brodili potokem a kopřivami, byl jsem rád, že se mnou vyrazili Alexej (původem Rus) a Bing (Číňan). Obávám se, že rozeným Amíkům by vandr nevoněl. Měli by neustále pocit, že dělají něco zakázaného, šlapou po soukromém pozemku a báli by se, že na ně majitel vytáhne flintu. A vůbec, chodit pěšky je úchylné. Poslední dvě generace Amíků do lesa nevkořili a v podstatě neví, jak našlapovat po nerovném nevyasfaltovaném povrchu. Nechuť k divočině jim zanechali jejich předkové, pionýři Divokého západu. Ti dobře věděli, že s přírodou nejsou žerty. Kdo vlezl do lesa, skalpoval ho indián nebo sežral medvěd. Proto se všemožně snažili les vymýtit a prerie zorat. Co se všechno může přihodit na pěší túře s Američanem, popsal výstižně Ivan Adamovič v Interkomu v reportáži z výletu na Karlštejn s Normanem Spinradem.

Krátce po příjezdu do USA jsme byli z amerických dálnic a

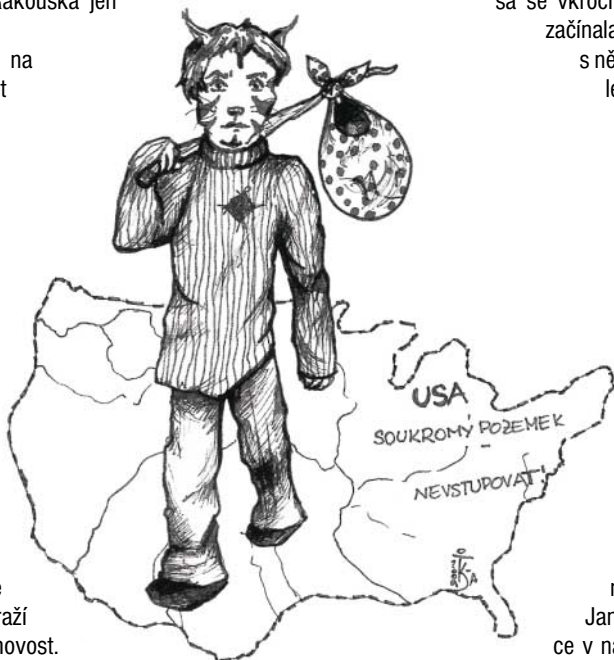
šňůr aut tak tumpachová, že jsme zatoužili po borové tišině. Hledali jsme, hledali, ale nic podobného českému lesu s pěšinami jsme v okruhu desítek mil nenašli. Nakonec jsme museli vzít za vděk státním lesem (Hopkinton State forest), což je místní rezervace. Na vstupu jsme vyplázli pět dolarů a kroužili parkem po širokých asfaltkách. Byla tam odpočívadla, kde si rodiny Amíků opékaly barbecue na erárních roštech, ale do lesa se vkročit nedalo. Za parkovištěm

začínala neprůchodná džungle s několika stezkami vhodnými leda k venčení psů. Časem jsme se smířili s tím, že s pěšáky se holt nepočítá a houbařská vášeň je Amíkům cizí (možná s výjimkou Minnesoty, kam ji stejně zavlekli čeští emigranti). Pochopili jsme, že když se chceme projet na kole, musíme je upnout na auto, dojet dvacet mil do parku a za zážitek zaplatit.

Tahle omezená svoboda mě dodnes ničí a společně se mnou i návštěvy z Čech. Babička Jana první týden projde silnicí v naší čtvrti desetkrát, a pak už nemá co objevovat a kam zajít. Komu by se chtělo chodit po hlavních tazích, kde nejsou chodníky a kolem neustále sviští šňůra aut? Je to otrava.

Zúžený výběh dokreslím na příkladu domkových kolonií a dětí. Dejme tomu, že si jako my koupíte dům v klidném sousedství. Všude bydlí sousedi s dětmi stejného věku jako vaše, ale mají dovoleno si hrát pouze na svém dvorku (backyardu), často oploceném. Každá rodina má vlastní houpačky a občas budují své malé hřiště. (Jinak si děcka nemají kde hrát, v dosahu žádné veřejné není.) Omezený výběh přestane samozřejmě děcka brzo bavit. I když se sblížíte se sousedy a ti nechají vaše ratolesti milostivě běhat na svém trávníku, problém nezmizí. Prcky musíte pořád hlídat, protože – ó hrůzo! – děti v Americe nesmějí být samy. Existuje na to technický termín – vrtulnikové matky – protože se kolem dětí neustále vznášejí. Jak dlouho by to bavilo vás?

Já sám jsem léta zkoumal, kam se dá v našem sousedství vyrazit do kraje. Nakonec jsem zjistil, že je to možné jen pod vedením vysokého napětí. Pod sloupy vedou pěšinky, po kterých se dá ujit víc než pár set metrů, aniž by vás zastavily cedule s nápisem Soukromý pozemek. (Jsou tam samozřejmě

cedule „Nepovolaným vstup zakázán“, ale ty ignoruju). Občas vezmu děcka a v relativní divočině stavíme pod vrčícími dráty u potoka hráze. Široko daleko jsem jediný otec, který dětem dovolí thrat divoké ostružiny, a doufám, že na mě nějaká dobrá duše nezavolá sociálku.

Před pár lety se přetřásala v Massachusetts aféra dvouletého klučíka, který se zatoulal na dálnici a šel po krajnici v plném provozu. Jeden z motoristů se ho rozhodl zaštitit karosérií vlastního auta. Jel krokem vedle prcka a jejich anabáze trvala čtyřicet minut, než dorazili policajti a oba sebrali. Kluka vrátili mámě, ale rozhodnout, co s motoristou, to bylo horší. Nebyli si jisti, jestli ho mají pochválit za hrdinství, nebo zavřít za ohrožení života. Chlapík se bránil, že nemohl vzít kluka do auta, protože by to mohlo být klasifikováno jako únos. Kolem případu se rozpředla diskuze a obě stanoviska měla zhruba stejně silné tábory zastánců. Dodnes nám není jasno a celá historka dobře dokresluje posun v chápání toho, co je správné a normální v dnešní Americe.

Další případ odlišnosti českých a amerických norem ilustruje zkušenost mého šéfa. John vyrostl v národních parcích, a když se s rodinou přestěhoval do malého města v Massachusetts, poslal svoji patnáctiletou dceru na kole pro mléko. Prodávači se však nad neobvyklým úkazem pohoršili a obratem mu zavolali domů. Posílat děti samotné nakupovat je neslýchané, má si prý přijet sám autem.

Omezený výběh je zřetelně cítit i ve městech. Jestli máte rádi oceán a bydlíte třeba v Seattlu, San Diegu nebo Bostonu, můžete si vychutnat vyhlídku na oceán. Nejlépe však z okénka auta. Pobřeží většinou lemují mnohaproudové dálnice, které dokonale oddělují vlastní město od pláže. Kromě pár nadúrovňových přechodů se člověk k vodě téměř nedostane. Když vám zrovna nestojí v cestě dálnice, zarazí vás lukrativní pobřežní pozemky zabrané soukromíky nebo sportovními kluby a restauracemi. Dnes se situace díky pěším zónám zlepšuje ve všech třech metropolích, ale jde to pomalu.

I mimo město můžete získat po Čechy těžko stravitelnou zkušenost. Pobřeží jsou rozparcelovaná na soukromé pozemky s domy, které mají svojí vlastní nudlí pláže a tam samozřejmě turisty nezvou. Dejte si na to při cestě do Kalifornie nebo na Floridu pozor. Veřejných pláží je docela málo a musíte je pracně hledat. Na městské pláže pro rezidenty vás nepustí, a když hlídačům přeče proklouznete, odtáhnou vám auto, protože nemáte správnou parkovací známku.

Brzo po příjezdu do Massachusetts jsem si koupil rybářský lístek, ale jaké bylo moje překvapení, když jsem se pokoušel dostat k blízkému jezeru, které jsem našel na mapě. V Čechách je k jezerům a řekám vždycky nějaký přístup, ale v Americe to není tak jednoduché. Na březích bydlí domácí a mají tam svá soukromá mola a přístaviště. Je to těžké skousnout, ale i když řídíte podél řeky desítky mil, nemusíte přístup k vodě najít. Jestli jste cestou po USA viděli maniky, jak nahazují z výšky mostu do řeky nebo zálivu oceánu, a přemýšleli jste, proč si nejdou raději sednout k vodě, tak je to právě proto. Nezbyvá jim než tahat chycené ryby desítky stop na vlasci nahoru a trpět za zády dunění pneumatik.

Fabrika, kde pracuju, je ukrytá v lese na okraji města společně s dalšími budovami průmyslové zóny. V obědové pauze chodí moji spolupracovníci své kolečko kolem fabriky. Mají bohužel na výběr jen příjezdovou silnici a přilehlá parkoviště. Kolem oběda tam bývá rušný provoz a chodící se proplétají mezi auty. Je to nepříjemné, ale jsme v Americe a chodníky nemáme. Lesní pěšinky jsou pro zvěř a za patnáct let existence průmyslové zóny žádná z firem nevysekala podél silnice na okraji svého pozemku cestičku a nenabídla ji sousedním firmám ke sdílení i pro jejich zaměstnance. V Americe se do lesa nechodí a na cizí pozemek se nešlape.

Tuším, že vandráckého ducha Americe asi nevedchnu. Když se Amikům zasteskne po procházce po pláži, vezmou džíp s náhonem na čtyři kola a zajedou se tam podívat. Běžná kratochvíle týnejdžrů je cirkulovat ve sportáku po městě a halekat na holky (v Čechách jsme od osmnácti dospělí, ale v Americe patříte k náctiletým ještě v devatenácti, = *nineteen*, čti najntýn). Když kluci dostanou hlad, dojedou si k okénku restaurace na hamburgera a tak překlenou odpoledne, aniž by museli vytáhnout paty z auta.

Po letech v Massachusetts už máme kamarády a známé, kteří nás zvou do bazény nebo na jejich pláž. Už máme vytypované státní parky a veřejné pláže, kde se dá koupat. Našli jsme cyklostezky a víme, kde se dá chodit do lesa na houby. Pomalu se zabydlujeme, ale hřejivý pocit, že nám tahle země patří, se pořád nedostavuje. Kde je naše vlídná česká krajina, protkaná cestičkami, po kterých se dá přes les dojit do hospody. Nikdo mi nenamaluje turistickou značku na strom, nikdo se mnou nepůjde na vandr. Když chci někam jít, musím tam dojet.

Presto jsem objevil v Americe něco, co se podobá vandráckému duchu. Party horolezců. Chodím šplhat na několik stěn v Massachusetts a občas s sebou nemám parťáka. Zapadnout do skupiny horolezců je snadné, nabídnou vám pomoc a nechají vás použít jejich připravené lano. Sice nevědí, co je to zalomení palce, ale stisk ruky mají pevný. Mezi závaný repelentu na mě dýchá neformální vandrácká pohoda.

Před rokem jsem prošel kraj kolem Sázavy a pozoroval, že se v Čechách něco mění. Během pár dní jsme potkali jen několik mladíků v maskáčích a oni na moje ahoj odpověděli: „Čau!“ Když jsem konečně u Jilového potkal čtyřčlennou skupinku, mluvili všichni anglicky. Tvořili ji Australan, dva Američani usazení v Čechách a Češka bydlící v Anglii. Hezky jsme si pokecali a pochválili Český svaz turistů za vyznačené trasy. Když jsem pak putoval dál a pozoroval, jak se parcelují lesy a překreslují značky kvůli soukromým pozemkům, začalo mi docházet, že se čas zastavit přeče jen nedá.

Jestli jednou rozprodáme celé Česko, oplotíme všechny pozemky a přehradíme polní cesty a majitelé mi řeknou, že tahle země není moje, ale jejich, budu mít o důvod mňi proč se vracet. Evropa se plíživě amerikanizuje, ale nevěřím, že se tak jednoduše vzdáme českého stylu života (*czech way of life*), tedy houbaření, výletů na Sázavu a Broumovsko a polních cest pro každého. Pokud se týká velikosti výběhu, jsou Češi bohatší než Američané. Je to jedna z věcí, která mě pořád táhne domů.

(Pokračování příště)

Martin Gilar

Vlado Riša (ed.): Roboti a lidi

Antologie svým názvem evokuje souvislost s dnes již historickou antologií *Roboti a androidi*, na rozdíl od ní však shromažďuje pouze kousky z dílen domácích autorů, navíc napsané „na zakázku“ přímo pro tento soubor. Ke čtenáři se tak dostává deset povídek, jejichž děj se točí kolem vzájemných vazeb lidí a jejich výtvorů. Zcela záměrně nepišu robotů, protože v povídkách se můžeme setkat především s od lidí nerozeznatelnými androidy, s uvědomělým softwarem, s nejrůznějšími typy biotechnických bytostí – ale jen výjimečně s klasickými roboty mechanického typu, kteří jsou navíc jen vedlejšími a pomocnými objekty.

Deset povídek, které zahrnují široké spektrum forem od krimithrilleru přes nanotechnologickou variantu pohádky, cyberpunk či space operu až k sarkastickému úšklebku.

O uvedení do problematiky se postaral Jaroslav Mostecký. Jeho *Svíčkový báby* se z valné části odehrává na hřbitovech – ať už na těch, kde nacházejí svůj poslední klid lidé, nebo tam, kam lidé ukládají či spíše odhazují své poškozené a doslouživší umělé souputníky. Nic povzbudivého na úvod.

Ani následující *Baudelaire, verze 2.0* příliš optimismu neposkytuje. Naopak, je to dost depresivní povídka o depresivní autorce pracující s depresivním inteligentním softwarem při tvorbě „nahodilých“ slovních kombinací. Ovšem co můžete čekat od programu, když ho nazvete jménem prvního z prokletých básníků?

Anna Šochová se svou variantou *Popelky* obrátila cestíku zase trochu jiným směrem, i když ani tento text nevyústí do tradičního „a pak šťastně žili až do smrti“, jak by se na pohádku slušelo. Nicméně jistý náznak toho, že snad v budoucnosti na šťastný konec přece jen dojde, by se tu při obou zavřených očích, pokud možno ještě přelepených černou izolační páskou, možná dal vytušit.

Že by chyba? Ondřeje Neffa je jen takový groteskní úšklebek, který do této antologie vnáší humor. Sice hodně pokřivený, ale tím vlastně plně zapadá do celkově nelichotivého vyznění vztahů „robotů a lidí“, jak jsou zde podány většinou autorů.

Šmejdi Vlada Riši jsou nikoli lidé nevalných morálních kvalit, ale ti, kteří šmejdi vesmírem za účelem zisku. Ehm... tedy ani ten přenesený význam není tak docela od věci. Klasická akční space opera, kde ti skuteční, mechaničtí roboti mají své místo.

Následuje *Androidkám Prozac nepomůže*. K tomu v podstatě není co dodat, snad jen to, že i když by si chodící pohledná encyklopedie nějakou adekvátní úlevu zasloužila, od Radky Lukášové se jí nedočká.

Jaroslav Petr (*Mýlit se je lidské*) proklamuje, že mýlit se je ještě pořád pouze lidskou vlastností, i když... zkrátka není omyl jako omyl.

Dárek pro Pendera zastupuje ve výčtu žánrů zahrnutých

do antologie kriminální historii drsné školy. Martina Šrámková nás prožene kulisami marsovského města, akce si užijeme dost a dost, ale výsledek je mírně šedivý. Bohužel u této povídky došlo k nepříjemné chybě, v obsahu je uveden jeden název a přímo v textu pak jiný. Byl to tedy dárek PRO Pendera, nebo OD Pendera? Posuďte sami.

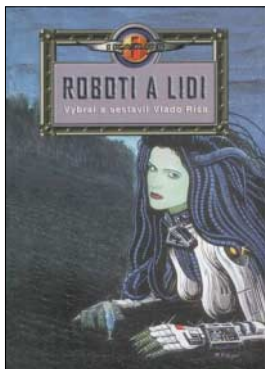
Stanislav Švachouček si zkusil „román v dopisech“, vlastně povídku v hlasové schránce, kde se děj dozvídáme pouze prostřednictvím záznamu vzkazů jedné ze zúčastněných stran. *Mladý muž a láska* neurazí, ale ani neoslíní.

A na závěr editor zařadil JWP. *Crash test* údajně původně vznikl pro předchozí antologii *Sorry, vole, error*, ale autorovi se nepodařilo ji včas dokončit, a navíc se editorovi zdála příliš odlišná od zadání, tedy málo humorná. Sem se tematicky hodí, a to, že JWP je nejlepším, když použije nadsázku, ironii až sarkasmus, vůbec nevdá.

To je tedy deset povídek, které Vlado Riša uvádí jednak textem na začátku, jednak krátkými poznámkami k jednotlivým povídkám.

Deset povídek, z nichž jsem si po desetidenní přetržce mezi přečtením a psaním tohoto článku dokázala vybavit jedinou: *Baudelaire, verze 2.0* od Lucie Lukačovičové. U ostatních ani jejich názvy nedokázaly vyvolat nějakou odezvu, takže mi nezbylo než číst znovu. I to o něčem vypovídá.

Zdena Štouračová

Deset povídek českých autorů (či správněji autorek a autorů) se z různých úhlů dívá na roboty a lidi. Název antologie je velmi výmluvný, to „a“ staví oba dva druhy na stejnou úroveň, a ti, kdo zastupují v této knížce *Homo sapiens*, jsou jednotlivci – jsou to tedy lidi, nikoliv lidé. Otevírák Jarka Mosteckého je v poloze, kterou Jarek umí z našich autorů snad nejlépe, je to hororový příběh par excellence, od počátku laděný do temných tónů, odehrává se na hřbitovech a dalších ponurých místech, a svým způsobem má i jistou postkatastrofickou polohu. Naproti tomu můžeme postavit anekdotu Ondřeje Neffa či drsný kosmický (nebo odehrávající se na Marsu) akční příběh Martiny Šrámkové, nebo černý humor Jiřího W.P. I další povídky stojí za přečtení, jakkoliv se pohybují někdy mezi a někdy i mimo rámec, které dříve jmenované povídky vymezují. Čistě poetický text mi tam však chyběl – možná proto, že autoři dávají přednost akčnírnám a anekdotám, které se přece jenom lépe píšou.

Vlado Riša pokračuje v tradici antologií české SFFH v nakladatelství MF, obratně vytěžuje své rozsáhlé znalosti žánru a jeho autorů u nás, a vždy dokáže vybrat spolehlivě kvalitní spisovatele, kterým téma antologie sedne. Čtenářský vkus je rozmanitý, a tak je dost pravděpodobné, že některá povídka vás nezaujme – ale zcela určitě tam najdete hned několik kousků, které vás potěší.

60%

Vlado Riša, ed: Roboti a lidi, obálka: Milan Fibiger, Mladá fronta, 2009, 311 stran, 249 Kč, brožovaná

Pagi

Na sever, do židovské Sitky s autorem Michaelem Chabonem

Začal mystifikací a v posledním románu už se zabývá paralelními dějinami. To je to nejkratší, co se dá říci o jednom ze současných nejlepších amerických spisovatelů Michaelu Chabonovi. Paralelní světy jej přitahují jako pouliční osvětlení múru. Jen jeho lampy jsou místy zářivější a opravdovější než ty skutečné. A těch barev co mají!

Michael Chabon se do povědomí českých čtenářů dostal zejména díky svému Pulitzerovou cenou ověřenému románu *Úžasná dobrodružství Kavaliera a Claye*. V něm Chabon prostřednictvím dvou smyšlených hrdinů (z nichž jeden pochází z Prahy) popisuje vzestup komiksové slávy v Americe. Děj je přitom nesmírně čtivý, smyšlená data jen dotvářejí skutečnost, přibarvují ji, ozvláštňují.

V Židovském policejním klubu ale Chabon zachází ještě dále. Dějiny opustil během druhé světové a nechal na Aljašce zřídit židovský distrikt, jakousi judaistickou obdobu Hong Kongu. Židé z celého světa se sem po válce sjeli, aby konečně vytvořili nějaký domov – svobodný Izrael v Chabonově podání nepřichází v úvahu. Jenže na přelomu tisíciletí přichází čas přičlenit velká nezávislá města zpět pod jurisdikci státu, na jehož území se nalézají.

Ten okamžik je na spadnutí a právě v něm začíná celý příběh, jednou obyčejnou nenápadnou vraždou v hotelu pro závislé na heroinu. Nic by se nejspíše nestalo, kdyby v tom samém hotelu nebivakoval inspektor Landsman, ztroskotanec, alkoholik a nejlepší detektiv z oddělení vražd, kterého distrikt má.

Ač je román situován prakticky do současnosti, nálada a ponuřost v něm líčené odkazují spíše na noirové detektivní příběhy a drsnou školu. Pochopitelně se v tomto případě jedná o drsnou židovskou školu, což vytváří exotický severský příběh s chutí košer jídel.

Pochopitelně se ukáže, že žádná vražda není obyčejná, a Landsman se zapletl do něčeho, na co jeho síly, jak se zdá, přece jenom nebudou stačit. Zvláště když se rozhodne skoncovat s alkoholem a démony minulosti. Bez panáka slivovice jsou nové výzvy ještě vratší a chopit se jich na roztrásených nohou není jen tak – zvláště když se týkají mesiáše a celého distriktu Sitky.

Chabon stvořil novou historii. Zaměřil se sice jen na malý kousek Aljašky, ale jak se děj rozvíjí a situace zaplétá víc a víc, padne jen tak mezi řeči, že v roce 1947 svrhli spojenci atomovou bombu na Berlín. Knihu *Kampf* (s názvem raženým ve zlatě) zde napsal šachový génius a podobných detailů zde najdeme bezpočet. Všechny jsou ale rozmístěny natolik obratně, že nová realita v nich má velmi pevné základy.

Aby stavba románu držela pohromadě, proplétá ji jako oceľové lanko leitmotiv královské hry v šachy. Na stolečku zavražděného totiž detektiv Landsman nalezne rozehranou partii šachů a k tomu šachovou příručku. Jeho otec jej nutil šachy hrát, a tak začne vraždu rozplétat – ukáže se, že správně – z tohoto konce. Šachy jsou jakýmsi obrazem toho, že celý děj je jedna velká partie. Landsman rozhodně nepatří k vyšším figurám. Při hře je ale důležité mít nejen strategii, ale i taktiku, jak se sám sobě svěřuje jeden z hrdinů románu. A právě tu má Chabon propracovanou více než dobfé.

Díky skládačce celé záhady odkrývá s nevyšší opatrností, a tak pravý motiv zločinu zůstává ukryt téměř do samého závěru knihy. Je vidět, že Chabon Sherlocka Holmese nejen obdivuje, ale že se toho od něj také hodně naučil.

Zde nastává v recenzi čas na bilanování žánru celé knihy. Co to Michael Chabon vlastně předložil svým čtenářům? Kvalitní mainstreamový román? Kvalitní sci-fi? Kvalitní detektivku? Kvalitní židovský román? Těžko říci, protože z každého je zde použito něco, žádný postup není Chabonovi cizí. Použije ve hře cokoli, aby svého čtenáře zaujal, ohromil a připoutal. To je taktika, která se zatím osvědčila každému, komu se jí podařilo ovládnout. Ať už bude ortel jakýkoli, vždy zůstane přívlastek „kvalitní“. Chabonovo dílo je poctivé jako málokterý román současnosti.

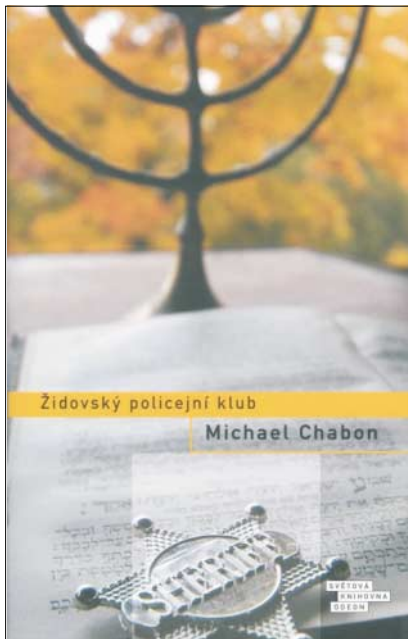
Ke všemu ještě musíme připočíst zpěvavý přednes, který zní, jako když se o židovských svátcích předčítá z tóry v synagoze. Židovská hantýrka stvořená smícháním nejrůznějších židovských skupin, které se do Sitky přistěhovaly, dotváří celkový obraz zamrzlého židovského království kdesi u polárního kruhu.

Překlad Davida a Markéty Záleských se s těmito nesnáze mi vypořádal velmi obstojně, snad jen na mnoha místech zmiňovaná „američtina“ se v české verzi neodlišuje od zbytku textu jinak než zdůrazněním toho, že mluvčí hovoří „americky“. Přesto ale klobouk dolů, překlad je radost číst.

Pokud jste Židovský policejní klub ještě nečetli a pokud máte rádi detektivky, které jsou napsány opravdu kvalitně, není nač čekat. Ne nadarmo získala kniha pět literárních ocenění v zahraničí a cenu za nejlepší science fiction roku 2008 u nás. Těšit se můžeme i na filmové zpracování pod taktovkou bratří Coenů.

Richard Klíčník

Židovský policejní klub (The Yiddish Policemen's Union), Odeon 2008, přeložili: David Záleský a Markéta Záleská, 304 stran, cena 279 Kč

Rádio Svobodný Albemut

Dochází k invazi z Albemutu, kterému říkáme Fomalhaut. Svétné bytosti vstupují do vyvolených. Vyvolené vybírá Valisystém A (Rozsáhlý aktivní živoucí inteligentní systém A) umístěný na oběžné dráze. Valis je starý přes dva tisíce let. Aramchek je organizace spravedlivých, vyvolených bohem – Valisem. Ferris F. Fremont je jediný, kdo ochrání Ameriku před komunisty. Šelma. Aramchek jsou komouši. Fremont je komouš. Aramchek je nápis na kanálu. Vyvolený, Bůh, demiurg. Jeden Bůh, jedna říše, jedna šelma. Philip K. Dick. Jsi naším Vykupitelem? Předvoj krále – Rommelův Africa corps?

Po Hérakleitovi se nám zachoval zlolek: „Nevstoupíš dvakrát do téže řeky.“ Proč? Protože vše plyne. Každým okamžikem jsou lokální váhy věci jiné a jiní motýli mávají na Hongkongem jinak velkými křídly v jiných odlescích stejného Slunce. Není pro to názornější ukázka nežli Valis a Rádio Svobodný Albemut. Ano, je to týž příběh. RSA je časná verze z roku 1976, Valis je finální verze – poslední Dickův román vydaný za jeho života. (Pochopil-li jsem správně, bylo RSA vydáno posmrtně, z pozůstalosti.)

Kde se Valis utápěl v nekonečném „řešení“, rozvahách a disputacích, tam Rádio Svobodný Albemut jedná. Zmizely podivné diskusní skupinky jednající nejednáním, změnila se ženské postavy. Posunuly se váhy jednotlivých událostí. Objevil se vlastně konvenční příběh statečných vyděděnců bojujících proti zdánlivě neporazitelné moci. Konvenční? Konzervativní? Ne, opět je to Dick, paranoidní, vystrašený. Bojí se i smíření, nesmíření strachy šílí.

A začíná to přitom tak stejně... Jsou šedesátá a jsme v univerzitním Berkeley. Študáci, kteří si chodili vybijet vztek do samoobsluh, jako by regály ze zboží byly barikády. Herb Jackman je šéf v prodejně gramodesek, Pat je jeho žena a Nicholas Brady je pouliční povalec a lůzr z univerzitního města, který u nich prodává. Jeho kamarád Philip píše sci-fi. Nečtu sci-fi, prohlásil Nicolas, ale jenom seriózní spisovatele – Prousta, Joyce nebo Kafka. Až ve sci-fi bude nějaký vážný sdělení, začnu ji číst. ... Přečetl už toho od Joyce tolik, že mu Dublin připadal skutečnější než Berkeley. V roce 1953 si Nicholas vezme Pat, dostává vize, kvůli kterým se přestěhuje do pouštního okresu, kde s ním valisové bytosti často komunikují.

Kniha tentokrát působí mnohem méně nábožensky. Vzdor řečem o Králi je úhelným kamenem Valis jako technologie. Nicholas je podstatně aktivnějším hybatelem děje, ostatně v půlce knihy se děj zlomí a on začne být vypravěčem, nikoli Philip. I gnose je tentokrát technologičtější: *První Stvořitel není Králem, není Bohem – Valis je jen nástroj. ... Valis se s námi dělí o svou moudrost, ale ne o svou moc. Ta patří právoplatnému Králi.*

USA a SSSR byly dvě části Impéria rozděleného císařem Diokleciánem z čistě správních důvodů. Spikleneckví prvotního křesťanství se mísí se spikleneckvím komunistického / protikomunistického boje. V *McCarthyově éře veřejnost mezi komunismem a homosexualitou zase takový rozdíl neviděla.* K tomu přistupuje nedůvěra v osamělé pomatence na vlastní pěst vraždící politiky – jak jinak, je to spiknutí. *Násilná smrt předních politických kádrů USA, ... měla jediný účel – zařídít, aby se k moci dostal Francis F. Fremont.* Dick skvěle vytváří atmosféru nejistoty a paranoidního strachu. Líčí morální pasti, kterými se režim využívající strachu o blízké dostane dříve nebo později do každé hlavy. Mísy to vypadá jako 1984. Je překvapivé, jak dobře dokázal popsat komunistický teror ten, který jej nikdy nezažil. Až rozhovorem Philipa s agentkou si nimbus pokazí: Je to trapné, takhle by s agentkou tajně policie mluvil Američan jistý si beztravností, nikoli člověk z alespoň trochu totalitního státu.

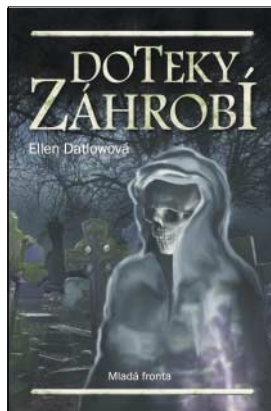
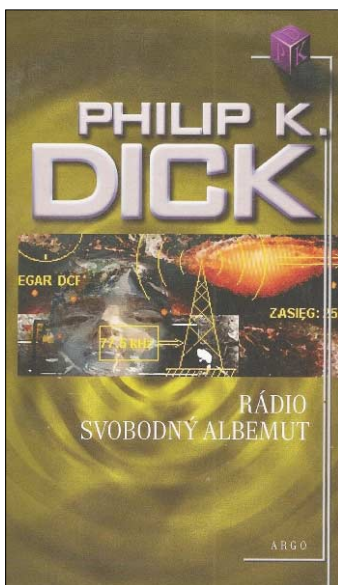
A tento hodnotový řád se zakládal na přesvědčení, že stát je nadřazený jednotlivci. Ale jednotlivci bude vždy někdo nadřazen, záleží jen na tom, jak bude vysoko, jak daleko a jak dlouhé prsty bude mít. Ostatně, snad proto se čtenář tolikrát bude muset pozastavit nad otázkou: „Kdo je tady komouš?“, ekvivalentní dotazu: „Kdo je tady Šelma?“ Bude to zajímavý souboj.

Domnívám se, že mnoho z tohoto hodnocení je plně použitelné pro čtenáře Rádía Svobodný Albemut, kteří přemýšlejí o přečtení Valisu. Jen akci tentokrát zvráťte na úvahy a konkrétní agenty státní policie na nespecifikované obtíže a úzkostná očekávání. Je to Dick! Buďte paranoidní, už po Vás dlouho jdou!

Vydalo Argo v roce 2009.

Nadpřirozené bytosti se maskují jako obyčejná zvířata, aby k nám pronikly, aby nás vedly a usměřňovaly.

Jarek Kopeček

Doteky záhrobní

Ellen Datlowová

Po cyklu Dučařských historek nám nakladatelství Mladá fronta přináší výbor od zkušované editorky Ellen Datlowové, znalci dodnes vzpomínají na její Alien sex a To nejlepší z hororu a fantasy. Nedejte se odradit recenzí Jakuba Zahradníka v poslední Pevnosti, začtěte se a začnete se bát.

Mladá fronta, 380 str., 349 Kč.

Z deníku Blbě blondýny (část 22) – Naivní očekávání aneb Je lepší být blondýnou lačnou sexu, komunistkou, nebo justiční mafiánkou?

Blbě blondýna věděla, že je naivní, ale říkala si, že být ministrem nemusí být až tak bláznivý nápad. Když oné nabídce říkala „ano“, myslela si, že ke zdárnému zvládnutí role ministra stačí:

- ☛ úsměv a dobrá nálada (mylně předpokládala, že ji nikdy nepustí ☺)
- ☛ odhodlání, odvaha a pracovitost (velmi přeceňováno)
- ☛ dvacet let v justici a minulé profesní a manažerské zkušenosti (zapomenuty)
- ☛ otevřenost a schopnost komunikace (bez následku používána jen v okruhu nejbližších)
- ☛ vášeň pro sex a dobré jídlo (no dobrá... aspoň že tohle neublížilo)

Nevěděla, že je naopak zapotřebí:

- ★ mít nedůvěru (ke všemu a ke všem kolem – neboť nic není tím, čím se zdá)

★ najmout mediální kouzelníky (aby dokázali prodat pozitivní kroky, které udělá. A že prodávat kroky jako negativní není zapotřebí, o to se média postarají sama.)

★ ztratit schopnost číst (na překážku zejména při brouzdání po internetu. Zbytky této schopnosti způsobí poznání, co dovolí anonymita psychicky labilním jedincům.)

★ hroší kůži („Proč jsi tohle udělala?“ Neudělala jsem to.“ „Ale psali to v novinách.“)

★ vzdát se touhy své kroky vysvětlit

Přesto je blondýna stále naivní a i po třech měsících věří, že to, co dělá, je správné, a že ví, proč to dělá. Je-li skutečně opilá mocí, může však posoudit jen ten, kdo ji znal tehdy a kdo ji zná i teď. Její mobil je stále stejný (pokud jste jej zapoměli, dají vám jej v redakci IK), zvedá jej a na maily odpovídá tehdy jako dnes. Stále miluje sex a dobré jídlo, a má-li kdokoli ze scifistů touhu se o ni otřít, může zavolat. Schopnost otevřené komunikace totiž (na rozdíl od mediálních kouzelníků) pořád má. A ti ostatní nechť jí drží palce.

13.8.2009

Blbě blondýna Daniela Kovářová

Jak slepý k fantastice přišel aneb Za všechno může LOTR!

Je to teprve sedm let, co jsem uvízla v sítích fantastiky, a za to, že se tak stalo, skutečně vděčím Pánovi prstenů. Respektive jeho filmové verzi. V roce 2002 jsem o nějaké fantasy a scifi neměla ani zdání. Sice jsem už tehdy byla knihomol a slušný závislák na papírech s písmenky, ale louskala jsem tehdy knížky od Maye, Foglara i Lenky Lanczové a jen občas se stalo, že jsem sáhla po něčem kvalitnějším. V té době jsem už měla za sebou 20 000 mil pod mořem a Stroj času, ale já to nečetla jako scifi, protože jsem netušila, že takový žánr existuje! V lednu 2002 se ale všechno změnilo. V televizích začaly běžet ukázky na nějaký nový výpravny film (Pán prstenů: Společenstvo prstenů). Nebyly to však ony, kdo mě donutil do kina jít a fantastice propadnout. Za to mohla kamarádka, která mě přesvědčila, že v tom „novém filmu hraje tak kráááásnej herec, že se musíme jít kouknout na plakáty“. Před kinem nám dva kluci obrovskou náhodou věnovali lístky na představení, protože sami nemohli jít. Na film jsem koukala s otevřenou pusou. Od začátku a do konce. A když mi pak kamarádka prozradila, že „vznikl novejšák o LOTRovi, nějaká Pevnost, a že si ji rozhodně musím koupit“, poslechla jsem ji... a stala se jednou z nejbližších čtenářek, co Pevnost má. Postupně jsem s úžasem začínala zjišťovat, že fantasy, to není jen Pán prstenů a Harry Potter, a

že existuje i scifi a že i u nás pár lidí tento žánr píše. Tak jsem díky pevnostní povídce objevila Mirka Žambocha, později Pavla Renčína a ještě později svět české fantastiky a poté i klasickou a moderní světovou žánrovou tvorbu...

Ten opravdový ponor však nastal až na střední, kdy mě napadlo, že bych svůj internetový magazín E-uššákk mohla okořenit i nějakým tím rozhovorem s žánrovým autorem. Zřejmě jsem si řekla, že když už to dělám, tak ať to stojí za to, protože jsem si tehdy vybrala jednu z nejvyšších met – Mirka Žambocha. Následně jsem jela na svůj první con, Fénixcon 2006...

...a pak začala tvořit rozhovory a později i recenze pro server Fantasy a dostala možnost šéfredaktorovat Fantasy Planet a letošní Chotěboř byla mým devátým conem a čtu a čtu a čtu stále víc žánrových knížek, pravidelně i méně pravidelně louskám Ikarii, Pevnost, Interkom i Magazín FaSF a už dávno vím, že lidé pohybující se ve fantastice jsou skvělí a úžasní a já jsem moc ráda, že můžu mnohé z nich považovat za své přátele. Tak přeji Interkomu plno dalších čísel, české fantastice co nejméně žabomyších válek a nesmyslných hádek, nakladatelům dobrý nos na výběrné knihy a našim spisovatelům spolehlivou múzu a šikovné prsty.

Pavla Lžičarová, šéfredaktorka Fantasy Planet

Časem s vědou - letní kola a vrtule o lidech, kteří změnili naše vidění světa

Necelých 14 let po světové premiéře v Anglii dospěla parní železnice i na naše území – od **7. července 1839** mohou dobrodružnější povahy volit k cestě mezi Vídní a Brnem vlak. Úsek Břeclav – Brno je však pouhou odbočkou z hlavní trasy Vídeň – Břeclav – Přerov – Bohumín – Halič (historické území zhruba na jihovýchodě dnešního Polska), která bude dokončena za 9 roků.

Téhož dne došlo i k prvnímu železničnímu neštěstí u nás. V pořadí třetí vypravený vlak najel do předchozího, který čekal před vranovickým nádražím u Břeclavi. O život nepřišel nikdo, ke zranění desítky osob. Anglický strojívec se pak stal prvním odsouzeným železničářem v Evropě.

Zástupci Anglie, Francie a Rakouska-Uherska **8. července 1904** v Pacově na Pelhřimovsku podepisují dohodu o tom, jak v budoucnu organizovat a řídit motoristické akce, a domlouvají se, že co nejdřív založí mezinárodní motocyklovou federaci. Pár dní před vánocemi téhož roku vznikne v Paříži *Fédération internationale motocycliste* (FIM). Dva roky nato se v Pacově koná jeden z prvních *Coup International* (Mezinárodních pohárů), předchůdců dnešních motocyklových Grand Prix. (Shodou okolností jen pár kilometrů jižně od Pacova, na státním hrádku Kámen, je dnes jedinečná kolekce jednostopých vozidel.)

Po šesti letech náročné stavby zahajuje **17. července 1854** provoz první horská železnice světa. Vede z Gloggnitzu přes průsmyk Semmering do Mürzschlachu, vše v rakouských Alpách. Překonává maximální výšku 899 m n.m. a ve své délce 41 km zahrnuje 15 tunelů (ten 1428 m dlouhý patří mezi šest nejdelších na světě) a 16 odvážných kamenných viaduktů. Pro tuto trať musela být vyvinuta speciální „horská“ lokomotiva.

Po stejnosměrných objevuje Evropa i lokomotivy na střídavý proud, a to zásluhou Švýcarů toužících využít levné elektřiny z vodních elektráren. Na trati Burgdorf – Thun (asi 50 km) začíná **19. července 1899** jezdit mašinka přezdívaná „kolový parník“ (podle velkého kruhového víka na boku). Její elektromotor má výkon 220 kW (750 V, 40 Hz).

Ve Francii, která právě vládne motoristickému sportu, se **22. července 1894** koná první mezinárodní automobilový závod. Vede z Paříže do Rouenu (nějakých 120 km). Ze 102 přihlášených vozidel většinu tvoří parostroje, dost jich je spalovacích, několik elektrických, ale vyskytují se tu i rarity poháněné stlačeným vzduchem, vodou či pružinami. Nakonec dojezo

jen patnáct vozů (všechny benzínové), na prvních místech dva s motory od Daimlera. Oba dostaly prémii 5000 franků.

„Letadlo plulo klidně jako v úplné tišině. Když jsme letěli nad zkušební komisí, zvedl letec obě ruce, aby ukázal, že letadlo je řízeno automaticky.“ Tak popisuje sportovní redaktor deníku *Le Matin* první let s autopilotem ze dne **23. července 1914**. Vynálezce, Američan Elmer A. Sperry, ho založil na vynálezu vlastního druhu gyrokompasu, který propojil s výškovým a směrovým kormidlem.

Začátkem října 1908 anglický list *Daily Mail* vypsal cenu 1000 liber za překonání „Channelu“ letadlem těžším vzduchu (bratři Wrightové jako první na světě vzletli říditelným letadlem v polovině prosince 1903, Kanál v balonu překonal Francouz Pierre Blanchard počátkem roku 1785.)

Zatímco konkurenti získávají první letecké vavříny, Louis Blériot rozbíjí jedno letadlo za druhým, až o něm noviny začínají psát jako o „tom, který se brzo zabije“.

Přichází **25. července 1909**. Devatenáct minut před pátou ranní z pobřeží u francouzského Les Baraques nedaleko Calais vzlétá Blériotův model číslo jedenáct, zvaný *Kachna* – třímetrákový jednoplošník o rozpětí sotva osm metrů, s motorem o výkonu 25 koňských sil, tedy nějakých 17 kilowattů (což obnáší zhruba výkon trabanta). Po šestatřicetiminutovém, bezmála dvaatřicetakilometrovém letu sedmdesátakilometrovou rychlostí, i díky náhlému lijáku, který jako na zavolanou zchladil fatálně se přehřívající motor, pilot přistává v Northfall Meadow u Doveru. Arci po svém způsobu – rozbil přitom podvozek i vrtuli.

Podnik, nad kterým většina odborníků předem lámala hůl, se podařil. „O 11. hodině dopolední (**20. července 1879**) jsme byli uprostřed mořské úžiny, která spojuje Severní ledový oceán s Tichým oceánem, a pozdravili jsme z Vegy Starý i Nový svět... Konečně tak bylo dosaženo cíle, o který usilovalo tolik národů...“ Tolik z deníku velitele Adolfa Erika Norden-skjöldla.

Co předcházelo? Dva přípravné pokusy k ústí Jeniseje, koncem června 1878 pak ostrý start z Tromsø v severním Norsku. Už za dva měsíce míjí parník Vega (výtlak 300 tun) ústí Leny, 27. září se ocitá na východním cípu Sibiře. Ještě pár dní... Udeří však zima, loď zamrzne – až do poloviny července příštího roku. Pouhé dva dny po jejím uvolnění je severovýchodní průjezd překonán.

František Houdek

Před padesáti lety (5)

Jako obvykle se „Před padesáti lety“ dopisuje na poslední chvíli. Jenže nejen minulostí živ je člověk. Na druhou stranu, listování padesát let starými VTM může být docela zábava.

Titulek „Cesta do středu Země“ mě samozřejmě hned zaujal. Bylo to sice povídání o geologickém kongresu, ale trochu Verna se tam také našlo. Přinejmenším zmínka o díle A. Kirchera, který k provrtání do středu Země chtěl použít kráter sopky. Jenže to už tenkrát bylo fousaté jako pirát v base. Zajímavější byl údaj, že *s dosavadními technickými prostředky jsme dosáhli pouze hloubky 4 km*. To už samozřejmě dávno pravda není a tenhle padesát let starý rekord jsme mnohonásobně překonali.

..... NON FICTION

Agent Garbo – Špión, který zachránil den D

je kniha pozoruhodná svou autentičností, sepsal ji Garbův řídící důstojník Tomáš Harris a píše nejen o mistrně dezorientované německé rozvědce, ale i o všedních dnech špióna, o způsobech financování, nábory nových členů (fiktivních) síti, o problémech s agentovou hysterickou manželkou; Spojené království bylo i za války právní stát, a tak bylo nutné riskovat, že vykojená žena navštíví španělskou ambasádu, a nikdo nepochyboval, že to, co by řekla, by do hodiny věděli i v Berlíně. Na co by jinde stačilo vězení, gulag či blázinec, museli zde řešit

diskrétním dohledem agenti potřební jinde. Zajímavé jsou i chyby, které mohly Němcům napovědět, že je něco jinak, třeba zmínka o dělnících popíjejících v poledne víno; možná ve špiónově Španělsku, ale těžko v Liverpoolu.

Vedle rozboru motivace Španěla, který dobrovolně ještě před válkou vstoupil do služeb MI5, nejsou nezajímavé ani agentovy osudy po ukončení války, kdy se z nepřátel stali spojenci a ze spojenců nepřátelé.

Mladá fronta, přeložil René J. Tesař, 370 stran, 379 Kč.

A zase trochu automobilismu. Škodovka tenkrát plánovala, že bude vyrábět ročně sto tisíc kusů nového Spartaku. Jelikož to měl být vůz pro sportovce, tak byla maximální rychlost stanovena na 130 km/h. A protože i tenkrát se dbalo na spotřebu, při rychlosti 60 km/h měl brát jenom sedm a půl litru :-).

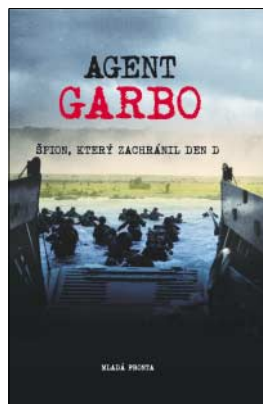
Nejen Škodovka v té době vytvářela nadčasové hity. Řeč je o Trabantu, kterého mnozí Němci dodnes něžně nazývají Trabi. Ten měl tenkrát při hmotnosti 600 kg výkon motoru 33 koní. Takže díky tomu dosahoval na svou dobu rekordně nízké spotřeby 6 litrů na sto kilometrů při šedesátikilometrové rychlosti.

Zato Moskvíč zvýšil výkon motoru skoro dvojnásobně. Holt je vidět, odkud byla za socialismu skoro všechna nafta.

Hned o kousek dál byl článek o výstavbě dálnic udělaný formou rozhovoru s jakýmsi inženýrem Valinou. Dneska je už docela úsměvné, jak vysvětloval, že dálnice mají v každém směru dva pruhy a křižení jsou jenom mimoúrovňová. Zatímco u nás se dálnice Praha – Brno pořád jenom plánovala, Němec

ko (tedy to západní) v té době mělo už přes dva tisíce kilometrů dálnic a Holandsko víc než šest set.

Z té doby pochází i projekt na „Zkročení Dunaje“. Ve spolupráci se Sovětským svazem se plánovala výstavba mnoha elektráren od Československa až po Rumunsko. Nakonec z toho byl o něco méně ambiciózní projekt Gabčíkovo – Nagymaros.

Počítačové překladače dodnes nejsou tak úplně to pravé oranžové. Jenže už před padesáti lety se na tomhle pracovalo. V SSSR k tomu používali prapočítač, kterému říkali BESM. „Bystrodějstvjuščaja elektronnaja sčotnaja mašina“. Člověk se musí pousmát už při popisu přípravy vstupního textu. Ten se nejdříve přepsal na děrné štítky a poté zpracoval. Zatímco

sovětský počítač pracoval s 952 anglickými slovíčky, u IBM po čtyřleté práci navrhli překládací stroj s 250 významovými dvojicemi slov. No co říkáte. Nebylo by jednodušší se tu angličtinu naučit? Jenže on ten překladač od IBM prý uměl i čínsky.

Radioteleskopy jsou základním prostředkem k výzkumu hlubokého vesmíru. Přece jen vidí o něco dál a jinak než klasické optické teleskopy. V padesátých letech začaly být stále více a více používány po celém světě. Od té doby jsme se díky nim leccos dozvěděli o vesmíru. Bohužel je to zatím pořád mnohem míň, než by se nám líbilo. Ale ten obrázek na titulní stránce nevypadá špatně, vidíte?

Pro toho, kdo by doma přece jenom chtěl pořádný hvězdářský dalekohled, tu byl dokonce návod pro kutily, jak si ho vyrobit. Tedy tak tohle si vážně nedovedu představit. Hlavně když vám ho v Číně udělají za pár stovek :-)

A trochu architektury nakonec. Netušil jsem, že „tomu kulatému baráku v Brně“ je tolik let. Protože výstavní prostory v Praze nevyhovovaly, začaly se významné akce stěhovat na Brněnské výstaviště. Pavilón Z byl tenkrát unikátní stavbou o ploše 18 500 metrů čtverečních. Na obrázcích jsou fotografie původního modelu a současný snímek.

Pavel Březina

Proroctví

Před padesáti lety namalovali žáci navštěvující novou základní školu své představy budoucnosti a vložili je do tzv. časové kapsle. Jen jedna podivínská holčička neodevzdala obrázek, ale jen řadu nesmyslných čísel. V současnosti dostane syn profesora MIT při slavnostním otevření kapsle právě obálku s těmi nudnými čísly. Náhodou je objevena spojitost mezi čísly a velkými katastrofami posledních padesáti let. A tři poslední údaje obsahují datum v blízké budoucnosti.

Nicolas Cage po delší době hraje svého profesora solidně a

bez většího přehrávání. Alex Proyas režii rozumí a navzdory nevyrovnanému scénáři udržuje diváka v napětí a děj v tempu. Hudba Marca Beltramiho je působivá a velmi pomáhá vytvářet atmosféru, zvláště v hororově laděných pasážích. Úvodním scénám z minulosti napomáhá v působivosti správně vybledlá dobová barevnost, současné noční scény jsou temné a úzká hranice ozářena světly vyvolává pocit stísněnosti a ohrožení. Více jak tři čtvrtiny filmu vše funguje, děj není předvídatelný, rodinné vztahy a osobní rovina vyprávění nejsou na obtíž, napětí se stupňuje, postavy i diváci si lámou hlavu nad řetězcem záhad a celým kinem zamávají i dvě velmi působivé scény katastrof, efektní a přitom přiměřeně realistické.

Pak je třeba vybudovanou zápletku nějak završit, a zde je bohužel použito jedno z dosti ošpaných klíšé, které navíc může svým zaměřením část diváků až iritovat. Naštěstí alespoň scénáristé úplně nenaplnili komerční požadavky na šťastný konec a projevili i trochu odvahy – dojde i na umírání významných postav. Závěr snímku je tedy rozpačitý a dojem z něj pak polovičatý. Snad příště s lepším scénářem, protože po stránce režijní i trikové jde stále o nadprůměrně zvládnutý film.

Marvin

(Orig.: Knowing, USA 2009), Režie: Alex Proyas, hrají: Nicolas Cage, Rose Byrne, Chandler Canterbury, Lara Robinson

DOGMA

2x odposlechnuto v krámě v Čáslavské:

Baba k vnučce: „A nechceš si místo sešitu Garfielda koupit radši nějaký pořádný časopis v trafice?“ (Pro zájemce o výsledek: asi šestiletá holčička nechtěla, na rozdíl od jedubaby měla rozum.)

Knihkupec: „Prosím, abyste mi z té krabice ty komiksy nevyndaval, proto je tam ta cedule NEBRAT.“

Zákazník: „Ale já vám tu ceduli neberu...“

Mailnuto: Dobrý den, Já se chic optat dá se nějak předplatit, časopis crew? Děkuji

FESTIVAL FANTAZIE 2009

– ano, opět jsme byli v Chotěboři a opět viděli hromadu filmů. Máte-li zájem, tady jsou stručné názory:

Andělé a démoni – k thrillerům tohoto druhu asi odhalování tajemství vždycky dvě minuty před uplynutím lhůty patří, ale určitě k nim nepatří fakt, že hrdina kope za padouchy, tady za církev svatou. Jinak měl film svůj, styl i zvraty.

Město Ember – příběh nemá kdovíjaké kvality a hlavně nemá ani konec, ale podzemní město je uděláno dechberoucím způsobem a v kombinaci s hudbou jsem měl stále dojem, že jsem svědkem něčeho úžasného, nějakého velkého dobrodružství.

Na půdě aneb Kdo má dneska narozeniny – výtvarně zajímavá pohádka, která by snesla trochu větší prostřihání. Originálnější asi bude působit za dalších dvacet let, až pomine hysterie kolem soudruhů včetně tech sádrových.

Pátek třináctého – vyvražďovačka, o které nelze říct nic víc, snad jenom: pamatuju si to špatně, nebo byl ten sex v prvních Pátcích tak nějak líp natočený?

Pohádky na dobrou noc – i do rodinné, lehce fantastické komedie Adam Sandler nacpe buranství a vtipy o špinavých spodárech. Co na tom kretěnovi Hollywood vidí, nechápu.

Poslední dům nalevo – opak páté Saw – tak úporně se snaží o brutalitu, až je výsledek zoufalý k smíchu, či spíše k zoufalému smíchu.

Quantum of Solace – je smutné, že krize dolehla i na bondovské padouchy a že scenáristé neumějí víc než opisovat z Krkonoských pohádek: agent 007 má zabránit tomu, aby si záporák prodával na svém panství svoji vodu, přestože ten ubožák bydlí uprostřed pouště v unimobuňkách...

Rallye smrti – remake, který se na rozdíl od svého vzoru neodvážil ukázat kozy a ani příliš mnoho krve. Na druhou stranu, jsou tu autička, je tu nákladák, jsou tu hezké bouračky – a není tu finále.

Saw 5 – první Saw, kterou jsem viděl. Jednoduchý příběh, ale je na něm vidět, že mučeníčko je autorův potěšeníčko, aniž by utrpení postav působilo směšně.

Star Trek 11 – líbil se mi. Sice startrekovina, ale pořád se v ní něco děje a vtipy už nejsou vykradené z Návštěvníků.

Stmívání – společně s třetím Underworldem nejhorší film roku. Zápletku má o chlup lepší, ale o celou srst z mamuta je nudnější. Upíra v něm poznáte jednoduše podle toho, že blbě čumí, a romantiku podle toho, že na sebe blbě čumí dva. Tak dlouhou upírárnu jsem ještě neviděl!

Strážci – Watchmen – komiks je ještě ukecanější než film, ale ten se mi líbil. O něco v něm šlo, dialogy gradovaly a podobně. Film je sice dobře natočený, peníze z něj přímo kapou, ale tak nějak se vleče, občas vás mírně zmate přemírou postav a nakonec si málem nevšimnete, že už máte odejít z kina.

Underworld: Vzpouza lycanů – po dvou nenáročných filmech s příjemně ponurými tóny a ještě příjemnějšími slečnami v obtažené černé kůži herda, která vám vyrazí dech. Nablblá, utahaná love story s tou nejpředvídatelnější zápletkou, jaká vůbec existuje.

X-Men Origins: Wolverine – popcornová akčnější záležitost. Nenadchne, ale ani neurazí a líbila se mi víc než první X-Meni.

Ještě dva filmy z kina:

District 9 – příjemné, melancholické scífko, které sice má své chyby, ale za tu beznadě (hodně odlišnou od depresivního Horizontu události či jiných spektaklů) si zaslouží, aby byly promítnuty.

Hanebný pancharti – manýristické, ale dobré; Tarantinova rehabilitace po killbillovské nudě. Při sledování mi film párkrát zabrnkal na nervy, párkrát polechtal bránci, a při scéně mučení jsem se zamíloval do Diany Kruger. S odstupem času navíc musím přiznat, že se mi Pancharti dostali pod kůži víc, než jsem byl po vyjití z kina ochoten přiznat.

A jako tečka jeden snímek na DVD:

Botostroj – přestože články na netu čtu minimálně, oheň a síra, které někteří přispěvatelé dštili na první titul nové DVD řady z Levných knih, mne přesvědčily ke koupi a zhlédnutí. No, nevím. Možná jde o agitku, ale přiznejme si, kdo výrobce zmetků tepe (mám drahou osobní zkušenost s Baťovými botaskami), dobře činí a budu vždy připraven podat mu hůl. A navíc se film obouvá do dalších nekalých zaměstnavatelských praktik přetrvávajících až do dnešních dnů (byť třeba ne u Bati) – určování času, který smí zaměstnanec trávit na záchodě, nezaměstnávání postarších lidí, bohatnutí z válečných dodávek (modří a šéfové Knorru jistě vědí...) –, takže je otázka, jaké důvody páni „novináři“ k odsouzení snímku vlastně doopravdy měli. A mimochodem, žádná revoluce se na konci nekoná, továrna přechází z otce na syna a hlavní hrdina se zmůže jen na vyhlášení své víry v lepší zítřky...

Filip Gotfrid

Aeronautilus

Letos proběhl už pátý ročník ankety Aeronautilus. Jako obvykle vzešlo z prvního kola hlasování, kdy hlasují odborníci – editoři, recenzenti, redaktori a šéfredaktori atp. v každé kategorii pět nominovaných, z nichž potom volili účastníci Festivalu fantazie 2009 ty, kteří se měli stát novými držiteli ceny Aeronautilus, skulptury, představující kosmickou loď tohoto jména z nesmrtelného románu Zápas s nebem J. M. Trosky.

Jako vždycky byly také v prvním kole hlasování vybráni ti, kteří tento rok získali titul Velmistr žánru, a pomyslně vstoupili do velmistrovské lóže.

Díky letošní organizaci Festivalu fantazie však došlo k určité změně oproti minulým letům, a to, že část Festivalu, nazvaná tradičně Avalcon, proběhla už o prvním víkendu Festivalu fantazie, a tak k vyhlášení velmistru došlo už ten první víkend při slavnostním sobotním programu ve velkém sále. Do velmistrovské lóže organizátorů (zahrnující organizátory, nakladatele a pod) tentokrát vstoupili dva, a to Jiřina Vorlová, dlouholetá spoluorganizátorka Gameconů, ceny Karla Čapka a člověk, který byl u spousty dalších věcí. Tím dalším byl pak Martin „Bouchi“ Kučera, také spoluorganizátor Gameconů, člověk, za nímž je vidět časopis Dech draka atd. Do lóže autorské (zahrnující spisovatele malíře, překladatele) byl letos uveden Martin Zhouf, jehož malířské a ilustrátorské dílo rozhodně není třeba představovat.

A zatímco si velmistři odvezli domů skleněné skulptury Troskovy rakety, o ty kovové, které naopak obdrží každoročně vítězové čtyř kategorií, o nichž v druhém kole rozhodují návštěvníci Festivalu, právě zuřil boj a volební urny se plnily vyplněnými volebními listky.

V kategorii Nejlepší obálka knihy či časopisu nakonec zvíťazil Jan Patrik Krásný s obálkou Elfové (1. díl) a jeho vítězství bylo naprosto jednoznačné. Naproti tomu kategorie Nejlepší web skončila velmi vyrovnaně a nakonec si Aeronautila po zásluze odnesla Pavla Lžičarová za webové stránky Fantasy planet.

V kategorii Česká povídka roku se poprvé z vítězství v Aeronautilu radoval Miroslav Žamboch, když s povídkou Hra špinavců z cyklu o Koniášovi porazil nejtěsnějším rozdílem J. Mosteckého s povídkou Sloužím vlasti, kurva.

Kategorie Česká kniha roku se pak stala po podobném těsném finále, kdy Vladimíra Šlechtu a jeho Válečnou lest porazil Pavel Renčín s románem Zlatý kříž, což je prvním dílem trilogie Městské války.

Báječnou tečkou na konec, zejména pro vítěze kategorie Kniha roku byla okrouhlá sumička 5000 Kč, kterou obdržel vítěz této kategorie a dá-li příroda a sponzor, budou ji vítězové této kategorie získávat i v dalších letech. **Jarek Mostecký**

Nejkompletnější seznam dosavadních držitelů Aeronautila najdete v IK 7-8/2007 (pozn. ZR :-)

Podzimní porada a volby

Původně jsem vás chtěl upozornit na kolizi Podzimní porady, kde budete moci rozhodovat o místě konání Parconu 2011, volit novou Radu ČS fandomu v ČR a navrhovat nominace na nejvyšší ocenění ČS fandomu, a zdánlivě podobné kratochvíle, kde si vyberete, jakou barvu budou nosit lidé, kteří si z vás v následujících čtyřech letech budou dělat legraci hodnou tak Petra Novotného.

Zdá se tedy, že voličský průkaz si do Březové nad Svitavou brát nemusíte (píšu to 7. 9. 2009), i když je to docela veselá představa, jak někdy v sobotu odpoledne v rámci siesty vyrazíme do volební místnosti a na poslední chvíli nutíme volební komisy přičítat dalších padesát hlasů.

Pokud nám tato kratochvíle odpadne, stále můžeme v Březové užít spoustu zábavy, najde-li se dost zájemců, uspořádá Franta Moravec výpravu k místním vodním dílům, která donedávna (nebo stále ještě?) zásobovala vodou Brno. A vedle tradičního mariášového turnaje můžeme zkusit i jiné hry.

Takže neváhejte a 10. října nashleďanou v Březové.

Stručný návod pro prvoúčastníky, kteří přijedou vlakem:

Od nádraží se vydáte k hlavní silnici, rozhlédnete se

a) aby vás nic nepřejelo,

b) abyste nepřehlédli šípku k penzionu Pohoda.

Ta (šípka) vás nasměruje do uličky kolmé na hlavní cestu, nebojte se a vydejte se do pustiny, penzión nemůžete minout a je bliž než les na obzoru. Pokud nebudou otevřené dveře z cesty, vyzkoušejte jiné.

Zdeněk Rampas

Koná se 25. - 27. 9. v Praze.

Více na www.czechtrek.cz

email: nikola.bojcev@gmail.com

NON FICTION Richard Dawkins **Boží blud**

Nakladatelství Academia nás pravidelně seznamuje s nejnovějšími díly bojovného popularizátora evoluční biologie, který na rozdíl od mnoha svých kolegů domýšlí dopady výsledků svého oboru na náš život a způsob myšlení. Kniha pro každého, kdo se obává návratu středověku. Academia, 478 stran, cena 395 Kč.